Odunun çekisini beş liradan satmak isteyen üç oduncu ihtikâr suçile adliyeye verildi

AKŞAM

Uzun ekmekle yuvarlak ekmek arasında hiç bir fark olmadığı anlaşıldı

Sene 23 — No. 8155 — Fiatı her yerde 5 kuruş CUMARTESİ 5 Temmuz 1941 Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Başvekilin nutku

Hattı hareketimizdeki isabeti hâdiselerin inkişafı teyit etti

B. Refik Saydam, memleketimiz hakkındaki dostane sözlerinden dolayı B. Hitler'e ve B. Mussolini'ye teşekkür etti

Ingiltere ile taahhüdlerimize sadıkız

Başvekil diyor ki: «Balkan memleketlerinin yarınki teşekkülünün istiklâle müstenit bir teşekkül olmasını hararetle dilerken bunu tatmin edici emarelere de malik olduğumuzu söylemek isterim»

Ankara 4 (A.A.) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında Başvekil doktor Refik Saydam memleketimizin dahilî ve haricî durumu etrafında sık, sık sürekli alkışlarla ve bravo seslerile karşılanan aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Dün Mecliste mühim beyanatta bulunan Başvekil B. Refik Saydam

Aziz arkadaşlarım,

Bir aylık bir tatile karar verdiniz. Hepinize neşe ve sıhhatle seyahat ve avdet dilerim. Bu vesileden istifade ederek dahilî ve haricî vaziyetimiz hakkında malûmat vermeği faydalı buldum.

Sözüme derhal Türk ordusu ile başlıyacağım. Vatan müdafaası ve millî menfaatlerin korunması için kendisine verdiğimiz emek yerindedir ve kendisinden beklediğimiz fedakârlığı hepimizin göğsünü iftihar hislerile dolduracak şekilde yapacağına tam itimadımız vardır.

Dahilde; bütün dikkatimiz, dünya buhranının iktisadî in'ikâslarını azaltmağa matuf şalışmalarla ve müdafaa vasıtalarımızın tekemmülü için her fırsttan istifade etmekle hülâsa edilebilir.

Cümhuriyet Hükûmetinin, karşısında bulunduğumuz müstesna vaziyette Türk vatanının ve Türk milletinin yüksek menfaatlerini, bünyesine en uygun bir şekilde, temin için sarfettiği emekler iyi neticeler vermiş ve tasvibinize mazhar olmuştur.

Bütün bu çalışmalar esnasında, Türk milletinin gösterdiği yüksek birlik ve derin anlayış manzarası, Cümhuriyet Hükûmetinin vazifesini çok kolaylaştırdığı gibi, istinat ettiği millî kuvvet sayesinde vatanın refah ve selâmeti için en güç işlerin zamanında ve muvaffakiyetle görülebileceğini de bir kere daha isbat etmiş bulunuyor.

Memleketimizin asayişi yerindedir; Büyük Meclisin verdiği yüksek ve yerinde kararlar sayesinde her hangi bir işimizde de müşkülümüz yoktur. Buhranlı günlerin icap ettirdiği tedbirleri almak ve elimizdeki vasıtalarla azamî hâsılat elde etmek için çalışmaktayız. Daha lüzumlu görülecek tedbirler olursa, onu da Büyük Meclisin tasvibine arzetmekte gecikmiyeceğiz.

Haricî siyasetimiz

Muhterem arkadaşlar,

Haricî siyasetimiz hakkında, yüksek huzurunuzda vâki olan son maruzatımdanberi, altı aya yakın bir zaman geçti.

(Devamı sahife 7 sütun 1 de)

Refah vapuru faciası

168 subay, erbaş ve erimizi kaybettik

Millî Müdafaa Vekili dün Mecliste mufasaal izahat verdi

Ankara 4 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canıtezin başkanlığında toplanmış ve celsenin açılmasını müteakip Millî Müdafaa Vekil Saffet Arıkan kürsüye çıkarak aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Muhterem arkadaşlarım,

Deniz subayı, erbaş ve erlerimiz ve tayyare subay ve subay namzetlerimizi hamilen 23 haziran 1941 pazartesi günü saat 17,30 da Mersinden Mısıra müteveccihen hareket eden Refah vapurunun, bilâhare anlaşıldığına göre gene, ayni gün ve saat 22,30 da bir infilâkın neticesinde batmış olduğunu en büyük teessürlerle yüksek Meclise arzetmekle müteellim ve dilhunum. Bu elîm vakanın cereyanı şöyledir:

İngiltere'de inşası hitam bulmakta olan ve bir an evvel donanmamıza iltihakı, matlup ve mültezem bulunan gemilerimizi tesellüm etmek ve tayyare kursları görmek için hareket edecek olan deniz ve hava mensuplarını Mısıra götürmek üzere İstanbuldaki deniz nakliyat komisyonu tarafından tahsis edilen Refah vapuru 16 haziranda İstanbuldan hareket ve 21 haziran günü Mersine muvasalat etmiştir. Gemiye binecekler de ayni gün Mersine varmışlardır. Bu kafilenin 25 haziranda Mısırda bulunmaları, fasılasız ve gün kaybetmeksizin yollarına devam edebilmeleri lâzım ve zarurîdi ve bunun için de Refah vapurunun ayın 22 sinde Mersinden kalkacak surette hareketi tanzim edilmişti. Halbuki geminin o gün hareket etmediğine Vekâletçe ancak 23 sabahı ittıla hasıl oldu ve telefonla Mersinden sebebi soruldukta vâki teehhürün geminin su almak ve sefer esnasında vücudune zaruret görülen bazı noksanları ikmal ve temin etmek gibi işlerinden ileri geldiği anlaşıldı. Halbuki yukarda da arzettiğim veçhile geminin ayın 25 inde Mısıra varması lâzım olduğu için hemen hareket etmesi lüzumu gemi kaptanına tebliğ olundu. Ve gemi 23 haziran saat 17,30 da Mersin limanından ayrıldı.

25 haziran sabahı geminin yedi buçuk metre tûlünde, iki metre yirmi santim arzında ve bir metre on santim derinliğindeki bir cankurtaran flikasile karaya çıkan 28 kişilik bir kazazede kafilesi facianın da ilk haberini verdiler.

Derhal felâketzedeleri aramak ve kurtarmak üzere tayyare uçurmak, Mersinde ve İskenderunda mevcut bütün motör veya yelkenli vesaiti

(Devamı sahife 7 sütun 4 de)

Habeşistanda Italyanlar teslim oluyor

Başkumandan general Gazella kumandasındaki kuvvetlerle teslim oldu

Londra 5 (Radyo) — Orta Şark İngiliz umumî karargâhının fevkalâde tebliği:

Habeşistanda bakıye kalan İtalyan kuvvetleri başkumandanı general Gazella, Galla Sidamo eyaletinde bulunan bütün İtalyan kuvvetleriyle beraber teslim olmuştur.

Dikkatler:

Nakliyat vasıtaları ve açık pencere

Halk şikâyet ediyor:

1 — Tramvaylarda pencere açılmıyor. Neden?

2 — Otobüslerde de açılmıyor gibi birşey. Kızgın güneş altında, ancak bir taraftan yarım pencere aralanıyor. Boğulmak işten değil.

3 — Buna mukabil, şirket vapurlarının orta kamaralarında bütün camlar öyle bir fora ediliyor ki ihtiyarlar, hastalar, nahifler ve küçük çocukların deli rüzgâra karşı terli terli nasıl barınacakları mesele teşkil ediyor. Halbuki açık hava istiyenler pekâlâ güverteye çıkabilirler.

***

Bunun bir kararı yok mudur?

Almanlara göre Sovyet kıtaları kaçıyor

Bir haberde de Sovyet erkânı harbiyesinin bütün cephelerde kıtaların geri çekilmesini emrettiği bildiriliyor

Bern 4 (A.A.) — Stefani: Moskovadan «Exchange» ajansına çekilen bir telgrafa göre Sovyet erkânıharbiyesi bütün cephede kıtaların geri çekilmesini emretmiştir.

Berlin 4 (A.A.) — Bolşevikler, şarka doğru giden yollar üzerinde yanyana iki ve kısmen de üç ve hattâ dört sıra halinde kaçıyorlar. Bu kaçışta Alman savaş tayyarelerinin yere sürünürcesine yaptıkları taarruzlarına uğruyorlar ve ağır zayiat veriyorlar. Alman kuvvetlerinin bu fasılasız taarruzları, 3 temmuzda Bialstok - Minsk mıntakasında bolşeviklerin ricat hareketlerinde yolları tıkamıştır. Yollar tahrip edilmiş kamyonlarla doludur ve Sovyetlerin ricat hareketlerini çok müşkülleştirmektedir.

Budapeşte 4 (A.A.) — Macar ordusu genelkurmayının tebliği:

Karpatların ötesinde ilerliyen kıtalarımız 2 temmuzda yeni arazi

(Devamı sahife 2 sütun 4 de)

Meşgul Sovyet topraklarında

Tass ajansı çetelerin faaliyete geçtiğini bildiriyor

Moskova 4 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Düşman işgali altında bulunan Sovyet topraklarındaki çetelerin faaliyeti hakkında haberler gelmeğe başlamıştır. Bu haberlerden biri şudur:

Alman topçu kuvvetleri için gönderilen cephane yüklü bir tren dekovil hattile cepheye sevkedilirken yolda trenin muhafızı hattın iki tarafında dumanlar, sonra alevler çıkmağa başladığını görmüştür. Tehlikeli mıntakadan geçmek istiyen makinist trene büyük bir sürat vermişse de bu teşebbüsünde muvaffak olamamıştır. Yanmakta olan ormanın ortasında hattın üstüne alev alev yanmakta olan ağaçları konmuştu. Trenin muhafızı bu ağaçları yoldan kaldırmağa başladığı zaman av tüfekleri ve hafif makineli tüfeklerle ateş edilmeğe başlanmıştır. Çetecilerin bu cüretkârane hareketi muvaffakiyetle neticelenmiş ve cephane treni berhava olmuştur. Trene refakat eden ekip de imha edilmiştir.

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Moskova istikametinde ilerleyiş

Şimalde Sovyet kuvvetleri tankları durdurabilecek vaziyette değil

Londra 5 (A.A.) — B. B. C.: Stokholmdan ve Berne'den gelen haberlere göre Sovyet kuvvetleri artık Alman tanklarının ileri yürüyüşünü durdurabilecek bir vaziyette değildir. Yakında Alman tanklarının Moskovaya varmaları muhtemeldir.

20.000 esir daha

Londra 5 (A.A.) — B. B. C.: Alman tebliğine göre Dvinsk önünde mahsur bulunan 20,000 Sovyet askeri Almanlara teslim olmuştur.

Dvina'da Sovyetler geri çekildi

Almanların Berezina nehrini geçme teşebbüsleri akim kaldı

Moskova 5 (Radyo) — Bu sabahki Sovyet tebliği:

Berezina'da Alman tazyiki fasılasız bir surette devam etmektedir. Burada mücadele Almanlar için gayri müsaid bir inkişaf almaktadır. Almanların Berezina'yı geçmek için yaptıkları müteaddid teşebbüsler tardedilmiştir.

Yukarı Dvina'da Alman tanklarının dün sabah yaptıkları taarruz tardedilmiştir. Fakat sonradan yardıma gelen Alman tayyarelerinin tazyiki karşısında bu mıntakada kuvvetlerimiz, biraz daha şarka çekilmişlerdir.

Aşağı Dvina mıntakasında Almanlar yeni kuvvetler getirtmişler ve büyük kuvvetlerle taarruza geçmişlerdir. Kıtaatımız, düşman tanklarına ağır zayiat verdirdikten sonra yeni hatlara ricat eylemişlerdir.

Pripet bataklıklarının cenubunda Tarnopol havalisinde, Almanlar Sovyet hatlarını yarmağa teşebbüs eylemişlerdir.

Hava kuvvetlerimiz, dün muvaffakiyetli bir faaliyet göstermişler, düşman hava meydanlarını ve hareket halinde bulunan düşman kollarını bombardıman eylemişler ve 62 düşman tayyaresini düşürmüşlerdir.

Harekât hakkında Berlin ne diyor?

Bütün şark cephesinde seri bir hareketle ileri doğru gidiliyor

Berlin 5 (A.A.) — D.N.B. ajansının bildirdiğine göre, selâhiyetli mahfiller bugünkü Alman tebliği hakkında şu mütalâaları yürütmektedir:

Bütün şark cephesi seri bir hareketle ileri doğru gitmektedir.

Galiçyadaki harekât Karpatlardaki geçitlerin Macar kıtaları tarafından işgali üzerine yeni bir safhaya girmiştir. Macarlar şimdiden ovaya inmişler garbi Galiçyada ilerlemekte olan Alman kıtaarının sağ cenahı ile birleşmişlerdir.

Bütün cephede muannidane muharebeler henüz devam etmekte olmakla beraber Sovyet istihbarat bürosunun bugünkü tebliği Alman kuvai külliyesinin bazı şehirlere vardığını itiraf etmektedir.

Halen Alman ileri hareketi, geçen cihan harbinde şubat 1918 de varılmış olan son hattaki muhtelif noktaları geçmiş bulunmaktadır. Bu hudut, eski Avusturya - Macaristan ve Rus hududunda ve Prut nehri üzerinden Çernoviçeden başlıyarak şimale doğru Kovelin şarkında ve Pinsk şehrinin garbından geçerek müstahkem bir hat şeklinde Minsk ve Vilna kasabalarının arasından Dunaburg şehrine varmakta ve sonra Duna nehrinin cenup kıyısını takiben Riganın şarkında Riganın körfezine müntehi olmakta idi.

Şimdiki cephenin gerisinde Sovyet kıtalarından suraya buraya dağılmış muhtelif ve büyük aksamın temizlenmesile iştigal edilmektedir.

Sovyet tayyare meydanlarına ve tayyare teşekküllerine ezici bir tarzda vurulan ilk darbelerden sonra Alman hava kuvvetleri şimdiki halde karada yapılmakta olan harekâta iştirak etmekedirler. Bu kuvvetler muharebelere doğrudan doğruya iştirak etmekte ve düşmanın gerisinde bulunan münakale yollarını ve bilhassa şimendiferleri tahrip eylemektedirler. Rusya dahilinde bulunan demiryolları az ve dağınık olduğu için bu harekâtın neticesi seyrüseferi tamamile tatil etmekte ve düşmanın ricatini müşkülâta uğrattığı gibi ihtiyat kuvvetlerin ileri sevkini de gayri kabil bir hale getirmektedir. Baltık denizinin başlıca limanları olan Riga ile Libau'nun zaptı ve Alman donanmasının şarki Baltıktaki mütemadi hücumları neticesinde düşmanın hareket imkânı daha ziyade tahdit edilmiş bulunmaktadır.

Şimdi umumi vaziyet şu şekilde tereşşüh etmektedir:

1 — Sovyetlerin merkezî Avrupaya karşı taarruz projeleri tamamile ve katî surette bertaraf edilmiştir.

2 — Hudut yakınlarında Sovyet kıtaları tarafından tesis olunan muazzam cephe yarılmış ve param parça edilmiştir. Bu kıtaların esaslı kısımları tamamile imha edilmiş bulunmaktadır.

3 — Sovyetler asker mevcudu, mühimmat ve tayyare miktarı bakımından, şimdiye kadar cereyan eden imha muharebeleri neticesinde o kadar zayıf düşmüşlerdir ki, bu zayiatın telâfi edilmesine imkân yoktur.

4 — Şimdiki bütün Sovyet cephesi, eğer hâlâ bir cepheden bahsetmek münasebet alırsa, tam bir ricat halindedir. Alman ve müttefik kıtaları düşmanı şiddetle takip etmekte olup Stalin hattı denen hatta yaklaşmaktadırlar.

Bu hat, Sovyetlerin Karadenizden eski Sovyet hududu arkasından başlıyarak evvelâ Dinyester nehrinin şarkına ve daha ötelerine Bitomiden geçerek şimale dönen ve Dinyester bölgesine ulaşan bir Sovyet müdafaa mıntakasıdır. Stalin hattı yukarı Dinyeper mecrasını takip etmekte ve Vitebsk köprüsünden geçerek Pleshova kadar uzanmakta ve daha sonra Peisus gölünün şarkına ve Narvaya doğru imtidat etmekte ve nihayet Finlândiya körfezine müntehi olmaktadır.

Ecnebi kaynaklardan gelen haberlere göre son beş sene zarfında bu hat müdafaaya çok elverişli bir hale getirilmiştir. Fakat inşası her tarafta tamamlanmadığı tahmin edilmektedir. Mamafih Sovyet kıtaları, ne olursa olsun, bu hattı müdafaaya teşebbüs edecektir. Fakat bu hususta fazla ümit besliyemiyecekleri tahmin olunabilir.

(Son günlerin İstanbulu)

— Burnuma kahve kokusu geliyor, İstanbula yaklaştık galiba!...

Büyük yangınlar

Sovyet askerleri Okrayna'dan da çekiliyorlar

Londra 5 (A.A.) — (B.B.C.) D.N.B. ajansına göre Sovyet askerleri bütün mevzilerinden çekilmektedir. Ufukta muazzam yangınlar görülmektedir. Stalinin emri mucibince Kızılordular, terkettikleri yerlerde ne varsa yakıp tahrip etmektedir.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

Alman tebliği

Berlin 4 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği: Yolların bugünkü haline rağmen, Sovyet kıtalarının bütün cephe boyunca takibi fasılasız devam etmektedir. Memleket içerlerinde çok uzaklara kadar Alman hava kuvvetlerinin teşebbüsleri ricat halinde bulunan düşmana hissedilen zayiat verdirmektedir.

Taarruz cephesinin merkezinde Bresina nehri müteaddid noktalardan geçilmiştir. Mevzilin şimalinde Alman kuvvetleri Letonya ile Sovyetler Birliği hududuna varmışlard.r .

Alman kıtalarının eline geçen ve dün tedkik edilen ganaim arasında genel kurmayın haritaları da bulunmuştur. Bu haritalar, Sovyet kuvvetlerinin tecavüz fikirleri üzerindeki son perdeyi de kaldırmaktadır. Bunu, Sovyetlerin son zamanlarda şark hududlarımızdaki tayyare meydanlarına kadar arttırmış oldukları da teeyyüd eder. Besarabya, Polonya, Litvanya, Letonya ve Estonyanın işgalinden sonra bu memleketlerde ceman 90 tayyare meydanı varken bu kısa zamanda mezkûr aded 814 e çıkarılmıştır ve bunların bir kısmı iyi tertib edilmiştir.

Almanların işgal ettikleri tayyare meydanlarında tedkikat yapmak üzere tayin edilen subayların tahkikatı, yerde tahrib edildiği bildirilen ve 22 hazirandanberi bildirilen tayyare sayısının tayyarelerden müşahede edilebilmiş olduğundan çok daha fazla olduğunu göstermektedir.

İngiltereye karşı mücadeleye devam edilmektedir. Alman hava kuvvetleri İngilterenin şark sahilinde ceman bin ton hacminde iki sahil muhafaza gemisini batırmışlar ve Landî - Ens civarında tam bir bomba isabetile büyük bir ticaret vapurunu hasara uğratmışlardır.

Gündüz ve gece Alman savaş tayyarelerinin yaptıkları taarruzlar, İngilterenin cenubu garbi ve cenubu şarki limanlarındaki tesisata tevcih edilmiştir.

İngiliz tayyarelerinin Manche sahiline yaptıkları taarruz teşebbüsleri esnasında Alman tayyareleri ve hava dafi bataryaları 11 İngiliz tayyaresi düşürmüşlerdir. 2 tayyaremiz kayıptır.

Düşman, dün gece Almanyanın garp ve şimali garbisinde muhtelif yerlere infilâk ve yangın bombaları atmıştır. Sivil halk arasında zayiat olmuşsa da pek azdır. Bremen'de, harb iktisadî sahasında ehemmiyetsiz hasarlar vardır. Bilhassa Dortsmund'da çatılarda başlıyan yangınlar süratle söndürülebilmiştir. Alman avcıları ve hava dafi topları, mütaarrız İngiliz tayyarelerinden onunu düşürmüşlerdir .

Sovyet tebliği

Moskova 4 (A.A.) — Reuter:

Cuma sabahı erkenden neşredilen Rus akşam tebliği:

Dvinsk istikametinde Dvina nehri üzerinde perşembe günü cereyan eden muharebeler Yakobstad ve Dvinsk bölgelerinde bilhassa şiddetli ve muannidane olmuştur. Düşman, ancak yeni ve taze kuvvetler getirdikten sonra Dvina nehrini geçmeğe muvaffak olmuştur. Yakobstad ve Dvinsk civarında yeniden kanlı muharebeler cereyan etmektedir.

Minsk istikametinde, düşman, kıtalarımızın muannidane mukavemeti neticesinde ağır zayiata uğramıştır. Düşman kuvvetlerimizin süngü hücumuna karşı koyamamaktadır.

Berezina nehri üzerinde bütün gün muannidane muharebeler olmuş ve kıtalarımız düşmana ağır zayiat verdirmişlerdir. Bu harekât piyade, tank, topçu ve hava kuvvetlerinin işbirliğile yapılmıştır.

Fin tebliği

Helsinki 4 (A.A.) — Finlândiya umumi karargâhının bu sabah neşredilen 1 numaralı tebliği:

Rusya'nın Finlândiyaya açıkça harbe ve halkla meskûn mahalleleri bombardımana başlamasından beri, ordunun harekâtı aşağıdaki tarzda cereyan etmiştir

Hududlarda, bir çok noktada keşif hareketleri münasebetile az ehemmiyetli çarpışmalar vukua gelmiştir. Bu çarpışmalarda düşmanın hududlarımızı geçmek teşebbüsü her tarafta geri püskürtülmüştür. Müteaddid bölgede kıtalarımız, hududun ötesinde mühim noktalar zaptetmiştir.

Alman ve Fin kıtalarının şimali Finlândiyanın şark hududunu geçmesindenberi, ileri hareketi, plân mucibince devam etmiştir.

Hangö mıntakasında iki topçunun mütemadi faaliyeti kaydedilmiştir.

Cenub cephesinde, bilhassa mayn koyma faaliyeti ve keşif kolları faaliyeti olmuştur. Aaland adalarının müdafaasını temin için bu adalar işgal edilmiştir. Bir düşman denizaltısı, tarafımızdan batırılmıştır .

Hava kuvvetlerimiz, demiryollarının ve halkla meskûn şehirlerin himayesini temin etmiş ve nakliye trenlerini, tayyare meydanlarını ve münakale ittisak noktalarını bombardıman etmiştir.

Avcılarımız ve hava dafi bataryalarımız, 2 temmuz akşamına kadar, 48 düşman tayyaresi düşürmüştür.

Sovyet - Fin hududundaki muharebeler

Finler bazı mevkileri işgal ettiklerini bildiriyorlar

Londra 4 (A.A.) — Finlândiya tebliği Aland adalarının işgal edildiğini bildirmekte, Fin ve Alman kıtalarının şimalden Finlândiya hududunu geçerek şarka doğru ilerlediklerini ve Sovyetlerin Finlândiyaya karşı açıkça hasmane hareketlerde bulunarak Finlândiyanın sivil halkına tayyarelerle hücum etmeleri üzerine bu harekete başlandığını kaydetmektedir.

Pişdarlarla keşif kolları arasında ikinci derecede ehemmiyeti haiz bazı muharebeler olmuştur. Düşman hudud boyunca her noktadan taarruz etmiştir. Bu taarruzlar her tarafta tardedilmiştir. Kıtalarımız Sovyet arazisinde bazı mühim mevzileri işgal etmişlerdir.

Kıtalarımızla Alman kıtaları hududu geçtiği andan itibaren ileri hareket tamamile plân dairesinde cereyan etmektedir.

Hangoe mıntakasında iki taraf arasında şiddetli topçu faaliyeti olmuştur.

Cenup cephesinde araziye mayn döken, devriye veya keşif hareketlerinde bulunan müfrezelerin faaliyeti kaydedilmiştir. Aland adaları, bu adaların müdafaasını temin için işgal edilmiştir.

Bir düşman denizaltısı mayn tarlalarımızda batmıştır.

Tayyarelerimiz demiryollarımızı, şehirlerimizi muhafaza etmişler, düşmanın erazisini, hava meydanlarını ve yolların iltisak noktalarını bombalamışlardır.

Av ve muharebe tayyarelerimizle tayyare dafi toplarımız 2 temmuz akşamına kadar 48 Sovyet tayyaresi düşürmüşlerdir.

Trablusgarp ve Bingazi

İngiliz tayyareleri tarafından bombardıman edildi

Kahire 4 (A.A.) — Orta Şark İngiliz hava kuvvetleri umumi karargâhının tebliğinde bildirildiğine göre, İngiliz bombardıman tayyareleri çarşamba gecesi Trablusgarbe hücum etmişlerdir. Müteaddid yangınlar çıkmıştır. Limanda üç vapur bombardıman edilmiştir. Trablusgarp tayyare meydanı da bombalanmış ve mitralyöz ateşine tutulmuştur. Aynı gece Bingazi limanı ile müteaddid tayyare meydanları da bombardıman edilmiştir.

Devlet Şûrası yeni muavinleri

Ankara 4 (Telefonla) — Devlet Şûrasında münhal bulunan baş muavinliklere birinci sınıf muavinlerden Arif Unan ile Tevfik Gerçeker terfian tayin edilmişlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 4 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 394 numaralı tebliği: Şimali Afrikada Tobruk cephesinde İngiliz tanklarının bir taarruzu topçularımızın ateşile tardedilmiştir. Hava teşekküllerimiz Tobruk istihkâmlarını dövmeğe devam etmişler ve Marsa Maruh'un şarkında mühim bir demiryolu merkezini bombalamışlardır.

Düşman Trablus ve Bingazi mıntakasının bazı mahalleri üzerine hava akınları yapmıştır. Hükûmet mahalleri hasara uğramış ve bir kaç kişi yaralanmıştır.

Şarki Afrikada kollarımızdan biri Galla ve Sidama mıntakasında kâin Gore'nin cenubunda şiddetli ve muvaffakıyetli bir muharebe yaparak düşmana ağır zayiat verdirmiştir.

İngiliz tayyareleri Gondar mıntakasında bir akın yaparak bir hastaneyi hasara uğratmışlardır. Bir düşman tayyaresi tayyare dafi bataryalarımız tarafından alevler içinde düşürülmüştür.

Macar tebliği

Budapeşte 4 (A.A.) — Stefani: Macar orduları erkânıharbiyesinin tebliği: Karpatlarda ilerliyen kıtalarımız yeniden arazi kazanmışlardır. Tayyarelerimiz ricat halinde bulunan düşman kollarını müessir surette bombardıman etmişlerdir.

General Kâzım Dirik

Cenaze bugün İzmirde asrî mezarlığa merasimle defnedilecektir

Şehrimizdeki merasim: Yukarıda general Kâzım Dirik'in naaşı vapurda, aşağıda vapur rıhtımdan ayrılıyor, sağda merhumun nişanlarını taşıyan genç bir subay

Vefatını, dünkü nüshamızda teessürle haber verdiğimiz, Trakya umumi müfettişi general Kâzım Dirik'in cenazesi dün sabah saat sekizde Gülhane hastanesinden kaldırılmış ve Bandırma yolu ile İzmire nakledilmek üzere Galata rıhtımına yanaşmış bulunan Marakaz vapuruna götürülmüştür. Cenaze merasimi İzmirde yapılacak ve merhumun naşi, vasiyeti mucibince orada defnedilecektir.

Cenaze alaymda önde bir motosikletli kıta, onu takiben polis müfrezesi, askeri inzibat kıtası, bir müfreze asker, bunu müteakip şehir bandosu geliyordu. Bandoyu, merhumun Türk bayrağına sarılı tabutunun konduğu cenaze arabası takip ediyordu.

Cenazede Vali ve Belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, ordu müfettişi orgeneral Fahreddin Altay, kumandanlar, askeri erkân, şehrimizde bulunan İzmir valisi B. Fuad Tutsal, Tekirdağ valisi B. Salim Günday, vali muavini, Emniyet müdürü, merhumun dostları, birçok İzmirliler bulunuyordu. Genç bir subay, siyah bir levha üzerine konmuş olan merhumun madalpalarını taşıyordu.

Rıhtımda Denizyolları, limanlar umum müdürleri, İstanbul gümrükleri başmüdürü alayı istikbal etmişlerdir. Merhumun tabutu vapura nakledilmiş ve cenazeyi takip edenler vapur ayrılıncaya kadar rıhtımda kalarak son hürmet vazifesini ifa etmişlerdir.

Cenazeye Başvekil, Dahiliye Vekili, İstanbul valisi, Örfi idare komutanı, İstanbul komutanlığı, birçok teşekküller çelenkler göndermişlerdi.

Merhumun tercümei hali

Merhum general Kâzım Dirik 1881 senesinde Manastırda doğmuş, 1912 de erkânıharb yüzbaşısı olarak mektepten çıkmıştı. Balkan harbine erkânı harp yüzbaşısı olarak iştirak etmiş, Çatalcada yaralanmıştı. Umumi harpte Mısır ve Kanal seferlerinde, sonra 9 ncu ve 4 ncü ordu menzil müfettişliğinde bulunmuş, 1918 de Batum valiliğine tayin edilmişti.

19 mayıs 1919 da Atatürk Samsuna giderken maiyetinde bulunuyordu. Binaenaleyh milli mücadeleye iptidasından itibaren iştirak etmiştir. Bu esnada muhtelif kumandanlıklarda sonra Erzurum ve İzmir valiliklerinde bulunmuş, altı sene evvel Trakya umumi müfettişliğine tayin edilmişti. Merhum temas ettiği herkesin hürmet ve muhabbetini kazanmış, dürüst, hayırhah bir insandı. Vefatına sebep olan hastalık safra kesesi iltihabıdır. Hastalığın ilerlemiş bulunması yüzünden, sarfedilen bütün gayretlere rağmen kendisini kurtarmak kabil olamamıştır. Cenaze bugün İzmire vasıl olacaktır.

İzmirde bir suiistimal

Toprak Mahsülleri ofisi memurlarından Necdet hakkında tahkikata başlandı

İzmir 4 (Telefonla) — Toprak mahsulleri ofisi İzmir şubesi memurlarından Necdet, ofise aid nakliyat ilmi haberlerinde tahrifat yaptığı iddiasile polisçe yakalanmış ve tahkikata başlanmıştır. Necdetin sık sık bara gitmesi ve bol para sarfetmesi polisin nazarı dikkatini celbetmiş ve yapılan tahkikat neticesinde ofis nakliyat ilmi haberlerinde tahrifat yapıldığı görülmüştür.

Polisçe tesbit edildiğine göre Necdet, zimmetine geçirdiği para ile iki yerde apartıman satın almış ve bunları tefriş etmiştir. Diğer taraftan bar sahiplerine ve artistlere hediyeler almış, hattâ kendilerine bir mikdar borç para da dağıtmıştır.

Zabıta şimdi suiistimalde başka alâkadarlar bulunup bulunmadığını araştırmaktadır. Zimmete geçen paranın bir kısmı Necdetten alınmıştır.

Toprak mahsulleri ofisi müdürü B. Cevad kendisile görüşen gazeecilere, ofiste böyle bir tahrifat ve suiistimal hadisesi olduğunu söyliyerek demiştir ki:

«Tahkikat devam ediyor. Zimmete geçirilen para 4 - 5 bin lira kadar tahmin olunmaktadır.»

Ofis müdürünün söylediklerile polisin tahkikatı arasında fark vardır. Çünkü suiistimal edilen para 4 - 5 bin olsaydı bununla apartımanlar satın alınamazdı. Zabıta ise zimmete geçirilen paranın 15 bin lira raddesinde olduğunu tahmin etmektedir. Tahkikata devam ediliyor. Necdet polis nezaretindedir. Yarın evrakile birlikte adliyeye teslim edilecektir.

Almanlara göre Sovyet kıtaları kaçıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

kazanmışlardır. Hava kuvvetlerimiz ricat eden düşmanı müessir bir surette bombardıman etmiştir.

Almanlar bir mıntakada 20 bin esir aldılar

Berlin 4 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan bildirildiğine göre Minsk mıntakasında Alman kıtaları tarafından ihata edilmiş bulunan bolşevikler 2 temmuz günü ancak zayıf çıkış teşebbüslerinde bulunmuşlardır.

Sovyet kuvvetleri ormanlardan çıkar çıkmaz Alman tayyarelerinin mütemadiyen taarruzlarına uğruyorlar. Teslim olan Sovyet askerlerinin sayısı her gün artıyor. 3 temmuz günü bolşevikler hiç bir taarruz temayülü göstermemişlerdir. Tek bir mıntakada çıkış teşebbüsü yapılmış ve 20.000 esir alınmıştır.

Mübadele

Berlin 4 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan öğrenildiğine göre, Almanyanın Moskovadaki siyasi mahfilleri ve gazetecileri mübadele olacak yere hareket etmişlerdir.

Alman hariciye nezaretinde beyan olunduğuna göre Berlindeki Sovyet mahfilleri de aynı mübadele mahalline hareket eylemişlerdir.

B. Roosevelt tehlike kapımızdadır diyor

«Amerika diktatörlerin çölü ortasında vaha olamaz»

Vaşington 4 (A.A.) — Reisicümhur, millete hitaben radyo ile neşrettiği bir mesajda ezcümle demiştir ki:

Vatana ve bayrağa bağlı olduğumuzu söylerken ayni zamanda işimize de bağlı bulunduğumuzu, azimli olduğumuzu ve mevcudiyetimizi müdafaaya karar verdiğimizi de söylediğimizden emin olmalıyız.

Ben, hürriyet davasına imanımız olduğunu tekrar ederek kollarımızı kavuşturmakla iktifa etmenin biz Amerikalılar için bir safdillik olacağını, saçma bir hareket olacağını söylüyorum.

Aramızda gece, bütün gece uyumağa muvaffak olamıyanlar, hâdiseleri mütemadiyen tetkik ve mütalâa edenler bilirler ki biz bugün artık süngü ve eski tüfenkler kullanarak hürriyeti müdafaa edemeyiz. Biz biliyoruz ki, etrafımızdaki komşu milletler hürriyetlerini kaybettikleri vakit biz hürriyetimizi muhafaza edemeyiz.

İşte bunun içindir ki, biz yarım küremizin müdafaası ve denizlerin hürriyeti için ciddiyetle, kuvvetle ve müttehiden bu işe girişmiş bulunuyoruz. Fakat bizim müttehid olmamız kâfi değildir. Acele etmek müessir harekelerde bulunmak ve zararlı neticeleri berhava edilen cephane fabrikalarından daha mühim olan bedbahlığa ve sabotaja nihayet vermek lâzımdır.

Amerikalılar size alenen ve resmen söylüyorum ki, Amerika diktatörlük çölünde yaşıyamaz. Mesut ve feyizli, bir vaha olamaz.»

Bulgar - Rumen iktisadî anlaşması

Sofya 4 (A.A.) — Stefani: Bulgaristanla Romanya arasında bir senelik bir iktisadi anlaşma aktedilmiştir.

Suriye muharebesi

Vichy kıtalarının geri çekildikleri bildiriliyor

Kudüs 4 (A.A.) — Vichy kıtalarının, kilit şehirler teşkil eden Beyrut - Trablusşam, Humus müsellesine çekilmekte oldukları zannedilmektedir. Müttefik kıtaları düşmanla 48 saattenberi ne Şamın garbında ne de Nebeckin şarkında temas tesis edememiştir. Nebeckdeki hür Fransız kuvvetleri Şamın 130 kilometre şimali şarkisinde bulunmaktadırlar. Bu kuvvetler 20 kilometre kadar şarkta Basmaya kadar ilerlemişlerse de Vichy kuvvetlerine raslamamışlardır. Şam - Beyrut üzerinde Şamdan 25 kilometre mesafede Duma mevkiine kadar keşif faaliyeti yapılmış ve müşabih neticeler alınmıştır.

Kudüsteki askeri sözcüye göre buradaki Vichy kıtaları geri çekilmiş olsa gerektir. Nazar tepesindeki Vichy kıtaları yolu bombardımana devam etmektedirler. Bu, müttefiklerin ileri yürüyüşünü güçleştirmektedir. Filhakika bu yol derin ve dar uçurumlar arasından geçmekte ve civardaki tepelere yerleştirilmiş top ve mitralyözlerin ateşi altında bulunmaktadır.

Hayfa 4 (A.A.) — Dün sabah düşman tayyareleri bir miktar bomba atmışlarsa da tayyare dafi bataryaları tarafından püskürtülmüşlerdir. Evvelki günkü hücum esnasında düşürülen tayyarenin Suriyedeki Fransız kuvvetlerine mensup olması muhtemel bulunan Glenmartin tipinde bir tayyare olduğu tamamen teyit edilmektedir.

Kahire 4 (A.A.) — Orta şark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhı tarafından bugün neşredilen tebliğ:

Ağır bombardıman tayyarelerimiz Beyrut istihkâmlarına hücum ederek yangınlar çıkarmışlardır.

Hama tayyare meydanı şiddetli bir mitralyöz ateşine tutulmuş ve iki motörlü iki bombardıman tayyaresi yakılmış müteaddit diğer tayyareler de ciddî hasara uğratılmıştır.

ALi ile VELİ

Salacak plâjı

Ali — Geçmiş olsun... Hasta mısın?...

Veli — Hayır... Niçin sordun?... Halimde bir değişiklik mi var yoksa?

— Kıpkırmızı olmuşsun... Hümmaya yakalanmış gibi...

— Ha... Güneş altında yürüdüm de...

— Nereden geliyorsun?

— Plâjdan ...

— Allah Allah... İnsan, öyle yerden serinlemiş, terütaze döner... Sen bilâkis...

— Doğru, dostum... Fakat Salacak plâjı açıldığı halde, buraya vapur işletilmiyor... O uzun ve çarpık çurpuk yollarda insan bu hallere geliyor. Salacak, yalnız arkasındaki hinterlândın değil, karşıyakanın da tabiî bir plâjıdır. Ona göre tedbir almalı, kolaylık göstermeli!

Hava akınları

İngiliz tayyareleri Almanyanın şimali garbîsine taarruz ettiler

Berlin 4 (A.A.) — İstihbarat ajansının bildirdiğine göre İngiliz tayyareleri dün gece Almanyanın şimali garbî kısmında bazı mahallere yüksek infilâk kudretli bombalarla yangın bombaları atmışlardır.

Bir çok evler harap olmuş veya hasara uğramıştır. Sivil ahaliden bir kaç kişi ölmüş ve bir çok kimseler yaralanmıştır. Askeri hiç bir zarar yoktur. Alman ajansı tayyare dafi topları ve av tayyareleri tarafından üç İngiliz tayyaresinin düşürüldüğünü iddia etmektedir.

Londra 4 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliğinde dün gece İngiltere üzerinde hiç bir Alman tayyaresi görülmediği bildirilmektedir. İki gecedir düşman hiç bir hava faaliyetinde bulunmamıştır. Kırk sekiz saattenberi İngiltere üzerine hiç bir bomba atılmamıştır.

Şimalî Fransa üzerinde

Londra 4 (A.A.) — Öğrenildiğine göre İngiliz avcı tayyareleri bu gün öğleden sonra şimalî Fransa üzerinde yaptıkları taarruzî keşif esnasında 9 Alman avcı tayyaresi düşürmüşlerdir. Dört İngiliz tayyaresi üslerine dönmemişlerdir.

Sovyet topraklarında

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bir Sovyet hava filosunun akını

Moskova 4 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor. Miralay Efimov'un kumandasında hareket eden bombardıman tayyarelerinden mürekkep bir grup düşman topraklarına doğru uçmuştur. Baş rasıt teğmen Suslof tayyarelerini tam hedefe sevketmiştir. Bulutların arasından birdenbire çıkan tayyareler bir düşman hava meydanına taarruz etmişlerdir. Hiç bir düşman tayyaresi havalanmağa muvaffak olamamıştır.

Hava meydanının bombardımanını müteakip grupu teşkil eden tayyareler alçalarak yeni askeri hedefler bulmak için düşman arazisi içinde uçmağa devam etmişlerdir. Bir müddet sonra rasıt takviye kıtaları ve cephane taşıyan bir kamyon kolu görmüştür. Tayyare grupu derhal taarruz ederek kolu dağıtmış ve kısmen tahrip etmiştir.

Bütün tayyareler üslerine dönmüşlerdir.

İki tevhidi içtihad kararı

Ankara 4 (Telefonla) — Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçtihat Heyeti umumiyesi ziraî kredi kooperatiflerine verilen senetlerin âdî senet mahiyetinde olduğu ve tedavülden kaldırılan meskûkâtın ilâmsız takip mevzuu olamıyacağı hakkında iki tevhidi içtihat kararı vermiştir.

Ne demeli?

Vakit refikimiz ve diğer bazı gazeteler, merhum generalden bahsederken «Kâzım Diriki», «Kâzım Dirikin» diye yazıyorlar.

«Kâzım Dirikin»

dememeli;

«Kâzım Diriğin»

demeli!

KONUŞAN MUMYALAR

Yazan: Iskender F. Sertelli

AKŞAMDAN AKŞAMA

Nane şekeri satan kız

Onu geceleri Beyoğlunda görürdüm. Bacak kadar ve pek sevimli bir kızcağızdı. Yanağını okşar, tütünçüden bir çikolata alır, kendisine verirdim.

Sonra biraz daha palazlandı. «Hakikî yeni hayat!» satmağa başladı. İnce sesi de, yüzünün hatları kadar zarif... Doğuşunda bir asalet var: Güzellik asaleti... Çenesini okşuyor, hayatının mecrasını takip ediyordum.

Derken gündüzleri Galatada, Sirkecide raslamağa başladım. Başıboş gezen cocuklar arasında mıydı? Yoksa bir ailesi, bir vasisi var da onu dilenciliğe mi teşvik ediyorlar? Ayağında muntazam çoraplar, sağlam bir ayakkabı, sırtındaki elbise de yırtık pırtık değil. İncecik cildinin altında görünen — gıdasını iyi almış insanlara mahsus — şeffaf bir kan deveranı, mükemmel bir tazelik ve sıhhat manzarası arzediyor. Amma, boynu bükük, yüzü acındırıcı tesennüçler içinde... Bu sefer de, ticaretine yeni başladığı uzun nane şekerlerini şuna buna uzatıyor:

— Bir tane alsan a, ağabey...

Vapur zamanına kadar ayak üstü bir kadeh bir içmek için Tokatliye girmiştim:

— Kızım... — dedim. — Görüyorsun... Bira içiyorum... Bu zıkkımla şeker uymaz ki...

Letafetin. âşina olduğum sesini hımhımlastırarak:

— Nolursun? Bir tane al... Bak sen bira içiyorsun, ben açım...

— !...

Dilenciliğin usta bir çeşidini yaptığının çoktandır farkına varmıştım. Herkesin psikolojisine göre konuşmasını öğrenmişti: Kimine «Allah rızasiçin!»; kimine «Allah sevgilini bağışlasın!» kimine «Kör babamla verem annem ekmek bulmak için beni sokağa yolladı...»

Herkesin bir ince damarına dokunmasını beceriyordu. Bakın, bana da ne bulmuş!

Bu derece çok bilmişliği sinirime dokundu. Eski dostluğumuzu bir tarafa bırakalım. (Hoş, o benim çikolatalar filân unutmuş olacaktı.) Kaşlarım: çattım:

— Simdi seni polise veririm... — dedim.

Yüzünden deminki mazlum hal siliniverdi. Önce hayret, sonra «Vay efendim, bu ne küstahlık?» tarzında bir ifade... Kaşlarile, gözlerile, aktrisleri kıskandıracak komiklikler yaparak, minimini kolunu butunu oynatıp omuzu üzerinden bana garip nazarlar atarak birahaneden çıktı.

Piliç meraklısı ihtiyar sarhoşların öte taraftan söylendiklerini duydum: «— Nane şekeri satıyor.» «— Nane nane suyu, nane şeker... Benim canım seni çeker. Heh heh heh...» «— Dur hele bir iki sene daha büyüsün...» «— Şimdi fena mı sanki?... Bir içimlik...»

***

Düşünüyorum: Bu çocuk neler olamaz?... İstanbulun en sabıkalı hırsız kadını mı?... En fenlenmiş aşiftesi mi?... En mükemmel aktrisi mi?... Hayatı en iyi öğrenmiş her hangi cins diğer bir sanatkârı mı?... Disi Maksim Gorki'si mi?...

İyi ve fena ne olamaz!

Garplı bir şairin:

Ey güzellik! Ey korkuç kuvvet!

Diye bir mısraı vardır... O, güzelliğinin basabileceği her hangi bir kaideyi (= piedöstali), fenalık dünyasında da, iyilik cihanında da bulabilir... Şayet ruhunda bir aksülâmel olmazsa. Şeytanın; ve şayet o mukaddes tiksinti hasıl olursa Rahmanın emrindedir.

Bir dağ tepesinin, yahut uçurum dibinin insanı olacaktır. Her halde düz ovada yaşamıyacaktır.

Lâkin böyle körpe çocuklara karşı cemiyetin vazifesi: «Dur bakalım ne olacak?» demek midir?

En meşhur sehrimizin en meşhur meydanlarında ve caddelerinde senelerdenberi yavaş yavaş bozulduğunu, bataklığa doğru gittiğini gördüğümüz filiz gibi bir Türk kızına (ve emsaline) cemiyet nasıl içtimaî bir teşekkülle kucak açıyor, himayekâr bir tavır takınıyor?...

Böylelerine ne yapıyoruz?...

Yayık ağızla sarhoş şarkıları: «Nane suyu, nane şeker... Benim canım seni çeker!»

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

İdhalât talimatnamesi

Akreditif açılması için bazı malların ithali şart konuyor

Ticaret Vekâletinin hazırladığı ithalât talimatnamesi şehrimizdeki alâkadarlara tebliğ edilmiş ve dünden itibaren birlikler ve Takas limitet şirketi yeni esaslara göre muamele yapmağa başlamışlardır .

Yeni talimatname bütün ithalâtçıları alâkadar eden mühim hükümleri ihtiva etmektedir. Bundan sonra serbes döviz, akreditif tahsisi için muayyen malların ithali esas olarak kabul edilmiş ve bu malların listeleri de talimatnameye raptedilmiştir.

Talimatnamenin en mühim maddesi şudur:

Evvelce birliklere tahsis edilmiş olup da alâkadarlar tarafından talimatnamenin tebliğine kadar kullanılmıyan akreditifler bu yeni talimatnameye göre iptal edilmişlerdir. Bundan böyle akreditif tahsisi, ithalâtçılarımızın hariçte malı satın almış olmalarını tevsik eylemelerine bağlı bulunmaktadır.

Diğer taraftan akrediif tahsisi işile birlik idare heyetleri değil doğrudan doğruya birlikler umumi kâtipliği meşgul olacaktır. Birlikler dünden itibaren faaliyetlerini bu esasa göre tanzim etmişlerdir.

Yeni talimatname ile evvelce deri ithali için açılmış olan mühim miktarda akreditif hariçten mal getirilemediği için iptal edilecektir.

Bandajlar

Köstenceden kara yolile getirilmesi temin edilecek

Tramvay idaresi tarafından bir kaç ay evvel Rumen fabrikalarına sipariş olunan bandajların imal edildikleri anlaşılmaktadır. Bunlardan mühim bir kısmı memleketimize sevkedilmek üzere Köstenceye kadar getirilmiş, fakat o esnada Alman - Sovyet harbinin başlaması yüzünden bandajlar Köstencede kalmıştır.

Tramvay idaresi, bandajların kara yolile getirilmesi için teşebbüsler yapacaktır.

Büyükdere meyva istasyonu tevsi edilecek

Belediye Büyükdere meyva ıslah istasyonunu tevsi etmeğe karar vermiştir. İstasyonun tesis tarihindenberi çok büyük bir tekâmüle mazhar olduğu ve büyük bir ihtiyaca cevap verdiği anlaşılmaktadır. İstasyonun arazisi bu sene genişletilecektir. Geçen sene yapılan ilâvelerle istasyon sahası 30 hektara çıkarılmıştır.

Müessesenin halka bedava olarak dağıttığı fidanların mikdarı her sene artmış ve 940 senesi zarfında 50283 fidana yükselmiştir. Fidanlıkta köy çocukları için açılan kurslar bu sene takviye ve kadroları bir misline iblâğ edilecektir.

Murakabe korsunu ikmal edenlerin imtihan evrakı

İstanbul mürakabe kursunu ikmal eden memurların imtihan evrakı Ticaret Vekâletince tedkik edilmiştir. Neticenin üç güne kadar şehrimize bildirilmesi beklenmektedir. Memurlardan 15 i İstanbul kadrosuna alınacak mütebakisi Anadoludaki vilâyetlere gönderileceklerdir.

Ekmekler neden birbirine benzemiyor

Değirmenlerle fırınlardaki vesait arasında fark buna sebeb oluyor

Belediye, şehrin muhtelif mıntakalarında imal edilen ekmeklerin ayni evsaf ve çeşniyi haiz olmamalarının sebeplerini araştırmaktadır. Bu hususta tedkikler yapmak işi belediye müfettişlerinden mürekkep bir heyete havale edilmiş ve bunlar uzun tedkiklerden sonra ekmek meselesi hakkında hazırladıkları bir raporu belediye riyasetine vermişlerdir.

Raporda, şehrin muhtelif mıntakalarında çıkan ekmekler arasındaki farkların sebepleri mufassal surette izah edilmektedir.

İstanbulda ekmek imal eden bütün fırınların unları Hasköy, Kasımpaşa ve Ayvansaray değirmenlerinde öğütülmektedir. Bu değirmenlerde öğütülen buğdayların kalitesi, arpa ve çavdar nisbeti aynı olduğu halde elde edilen unlar değirmenlerin vasıfları dolayısile ayrı ayrı olmaktadır. Ekmeklerin muhtelif mıntakalarda değişik vaziyet göstermesinin başlıca sebebi budur.

Raporda ikinci sebep olarak fırınlardaki imal şartları gösterilmektedir. Bazı fırınlarda bu şartların kötü ve eski olması ekmeklerin vasıflarının fena olmasına sebebiyet veriyor. Bu itibarla ekmeklerin şehrimizin her mıntakasında aynı olmasını temin edebilmek için değirmen ve fırınların esaslı şekilde ıslahı lâzım gelmektedir.

Raporda uzun ekmek meselesine de temas olunmaktadır. Bu hususta tedkikler yapan belediye müfettişlerinin kanaatine nazaran uzun ve yuvarlak ekmekler arasında esaslı hiç bir fark yoktur. Uzun ekmek imalinden belediyenin beklediği faydaların temin edilmesi imkânsızdır.

İhtikârla mücadele

Üç oduncu, bir motör malzemesi taciri adliyeye verildi

Belediye ve fiat mürakabe teşkilâtı odun fiatlerini sebepsiz yere yükselterek ihtikâra teşebbüs edenler hakkında çok sıkı bir surette takibata grişmişlerdir.

Mürakabe memurları dün Kasımpaşada üç dükkân sahibini odunun çekisini beş liradan satarken yakalanmışlar ve Adliyeye teslim etmişlerdir.

Fiat mürakabe memurları motör âlat ve edevatı üzerinde ihtikâr yapan bir müessese hakkında tahkikata başlamışlardır. Bir ticarethanenin bobin takımlarının beherine 5 lira fiat istediği öğrenilmiştir. Halbuki bu mallar acentasında 2 liradan satılmaktadır. Suç bir cürmümeşhutla tesbit edilmiştir.

En yüksek yağ

Fiat mürakabe komisyonu, yağ taciri Lûtfi isminde birini ihtikâr suçile adliyeye vermiş, Lûtfi asliye ikinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Lûtfi hakkında iddia edilen suç, elinde yağ bulunduğu halde, istiyen müşterilere olmadığını söylemek suretile millî koruma kanununa muhalefet etmektir. Lûtfi, dün mahkemede sorguya çekilmiş, elinde mevcut yağın fiat mürakabe komisyonunun narh koyduğu birinci derece yağdan daha yüksek olduğunu, birinci derece yağ fiatine satarsa kendine idare etmiyeceğini, lâalettayin bir fiatle satsa, mürakabe komisyonu kararı hilâfına hareket etmiş olacağını, onun için yağ istiyenlere yok cevabını verdiğini söylemiştir.

Şahit olarak fiat mürakabe komisyonunun alâkadar memurları dinlenmiş, bunlar, filhakika, bu tacirin yağının birinci derecenin de fevkinde olduğunu, evvelce bu yağa fiat konmadığı, bilâhare fiat takdir edilince tacirin bu fiat üzerine piyasaya yağ çıkarttığını söylemişlerdir.

Mahkeme, fiat mürakabe komisyonu tarafından mahkemeye sevkedilen, gene aynı komisyonun alâkadar memurları tarafından hakkında bu şekilde şehadet edilen Lûtfinin beraetine karar vermiştir.

Beşiktaş cinayeti faili Suriyeden gönderiliyor

Bundan bir müddet evvel, Beşiktaşta Yıldız caddesindeki evinde on sekiz yerinden bıçaklanarak öldürülen Mehmed Ali isimindeki zengin ihtiyarın katili olmakla suçlu Sabahaddin, diğer adile, Bürhaneddin adındaki genç; Türkiye hududlarından dışarı çıkmış, Suriyeye gitmişti.

Tahkikatın adli safhasına el koyan müddeiumumi muavinlerinden B. Yakup Şekip, müddeiumumilik, Adliye ve Hariciye Vekâleti kanallarından geçmek suretile, iadei mücrimin mukavelesi mucibince katilin iadesini istemişti.

Suriyeden gelen cevapta, Bürhaneddin, İstanbula müteveccihen yola çıkarıldığı bildirilmiştir. Suçlu buraya getirildikten sonra hakkında hazırlanmış olan evrak sorgu hâkimliğine verilecek, bilâhare muhakeme için ağır ceza mahkemesine sevkedilecektir.

Asker ailelerine yardım

Belediye yeni şeklin tatbikine hazırlanıyor

Yardıma muhtaç asker ailelerine yapılacak yeni yardım şekli etrafında İstanbul Belediyesi Dahiliye Vekâletine bir rapor göndermiştir. Belediye bu raporda kendi noktai nazarını müdafaa etmektedir. Belediye tarafından yapılan tedkiklerden anlaşıldığına göre asker ailelerine tam şekilde yardım edebilmek için ayda 158.995 liraya ihtiyaç vardır. Halbuki eski şeklin tatbik edildiği müddet esnasında ayda ancak 60 bin lira tahsil edilebilmiştir.

Belediye Dahiliye Vekâletine gönderdiği raporda teklif edilen şeklin teşkilâtı esasiye ve 1111 numaralı kanunların ruhlarına muhalif olmadığını bildirmektedir.

Dahiliye Vekâletinin tereddüde düştüğü noktalardan bir diğeri de yeni şeklin tatbiki esnasında tahsili emval kanununun bu parayı vermeyenler hakkında ne şekilde tatbik edileceğidir. Belediye bu hususta da Dahiliye Vekâletine kendi noktai nazarını bildirmiştir. Belediye yeni şeklin tatbikine hazırlanmaktadır.

Iki cesed

Hüviyetleri tesbit edildi tahkikat yapılıyor

Dün Ortaköyde iki cesed bulunmuştur. Bunlardan biri, Ortaköy sahillerinde bulunmuştur. Boğazın suları bu kadın cesedini sahile kadar sürüklemiş, bunu görenler zabıtayı haberdar etmişler, cesed, bir kenara çekilerek muhafaza altına alınmıştır. İkinci şubenin alâkadar memurları tahkikata el koymuşlar, cesed adliye doktoru tarafından muayene edilmiş, altmış yaşlarında kadar olduğu görülmüştür.

Zabıta bir müddet sonra tahkikatını tamik edince, bu kadının bundan bir müddet evvel tegayyüp eden Kasımpaşa sakinlerinden Hatice isminde biri olduğunu tesbit etmişir. Hatice bir müddettenberi mezup bir halde sokaklarda dolaşmakta iken birdenbire ortadan yok olmuştur.

İkinci cesed; yine Ortaköyde Gözlükçü sokağında bir evin kuyusundan çıkarılmıştır. Bu evde oturan elli beş yaşlarında Aram kızı Çiklot bir kaç gündenberi tegayyüp etmiş bulunuyordu. Nihayet evin kuyusundan şüphelenilmiş ve itfaiye tarafından kuyunun suyu boşaltılınca kadının cesedi meydana çıkmıştır .

KÜÇÜK HABERLER

★ Bir müddettenberi Ankarada bulunmakta olan takas limited şirketi müdürü B. Salih Banguoğlu dün sabah şehrimize dönmüştür .

★ Beşiktaş tramvay deposu işçilerinden Hüseyin, dün, Eminönün - Bebek hattında çalışan 223 numaralı tramvay arabasını yolda tamir etmek üzere, Ortaköy civarında atlamak istemiş, muvazenesini temin edemiyerek düşmüş. muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

★ Beyoğlunda İstiklâl apartımanında oturan Evgenya isminde bir kadın, evinin arka penceresinde çamaşır asarken muvazenesini kaybederek düşmüş, ehemmiyetli surette yaralandığından polis tarafından Beyoğlu hasanesine yatırılmıştır.

★ İzzet isminde birinin idaresindeki odun arabası, dün Kadıköyde Mısırlıoğlundan geçerken altmış yaşlarında Cemile isminde bir kadına çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı kadın Nümune hastanesine kaldırılmış, arabacı İzzet Üsküdar adliyesine teslim edilmiştir.

★ Unkapanında Tevfiğin marangoz fabrikasında çalışan çırak Mahmud Yalçın, bir elini motör makinesine kaptırarak kestirmiş, tedavi için hastaneye kaldırılmıştır.

Galatada Perşembepazarında bir matbaada çalışan Ahmed de elini makineye kaptırarak yaralanmıştır.

Bir çırpıda

Sinir eksersizleri...

Yalnız Avrupanın değil, Asyanın da, Afrikanın da, Amerikanın da sinirleri bozukmuş. Harbin parmakları ork telleri gibi gerilen bütün dünyanın sinirleri üzerinde dolaşıp duruyor.

Yeryüzünün en uzak köşelerinde bile bundan şikâyet edenlerin seslerini işitiyoruz.

Fakat her felâketin bir hayırlı tarafı vardır. Geçenlerde meşhur bir asabiye mütehassısımızla harbin sinirler üzerindeki tesirinden konuşuyorduk. O pek şayanı dikkat olan şu sözleri söyledi:

«— Harp zaten bozuk ve zayıf olan sinirler üzerinde fazla tahribat yapar. Eğer sinirleriniz kuvvetli ise ve kendinizi idare etmesini iyi bilirseniz önünüze çıkan bütün hâdiseler sizin için bir ekzersiz olur. Evet bir ekzersiz... Ve bütün bunları iyi bir surette atlatırsanız, bu ekzersizlerle soğukkanlı olmağı becerirseniz bir gün dünyanın en nasırlı sinirlerine malik olursunuz.

Bu, tecrübe ile sabittir. Kendisini deniz tutan bir adamı uzun vapur seyahatine çıkarınız. İlk günler rahatsız olur. Fakat kendine dikkat eder, açık havada vakit geçirirse, seyahatin sonraki günlerinde fırtına artsa bile onu deniz tutmaz. Çünkü alışmıştır. Ekzersiz yapmıştır.

Kuvvetli sinirlere malik olmak da her şeyden evvel bir alışkanlık ve ekzersiz meselesidir. Bilhassa sinirlere hemen tesir eden ânî feveranların karşısına durmağa, böyle vaziyetler karşısında sükûnetle düşünmeğe alışmalıyız.»

Ânî feveranların önüne geçmek, böyle vakaların karşısında sükûnetle düşünmek!.. Her halde bir insan için en mühim, en büyük kuvvet...

Şimdi bundan on üç sene evvel gazetelere akseden bir vakayı hatırladım. İstanbulda kendisine piyanso çıkar bir adamın çocuğu bir paket halindeki binlerce lirayı ateşe atmıştı. Paraların alev alev yandığını gören adamcağız da çocuğu kaldırıp 17 metre yüksekliğindeki bir pencereden dışarı fırlatmıştı... Sonra babada döğünmeler:

— Ne yaptım!.. Nasıl kendime hâkim olamadım!.. diye yanıp yakılmalar...

Böyle vakalar karşısında şu küçük hikâyeciği hatırlamak kabil olsa..

Meşhur fizikçi Newton senelerce çalışarak büyük bir meselenin hesaplarını bir tomar kâğıdın üzerine kaydetmiş... Kendisinin «Diamond» adında bir köpeği varmış... Bir gece bu hayvan odadaki mumu devirmiş ve senelerdenberi geceli gündüzlü uğraşılarak yapılan hesapların bulunduğu bütün kâğıdlar tutuşmuş, tamamiyle yanmış..

Bu vaziyet karşısında meşhur âlim köpeğine:

— Ah Diamond... Yaptığın kabahatin büyüklüğünü biliyor musun?.. deyin geçmiş...

İşte mükemmel bir sinir cihazı!..

Ekzersizler yaparak âsabımızı kuvvetlendirirsek harbin sonunda hepimiz birer Newton olacağız ve kolay kolay her şeye sinirlenmiyeceğiz...

Hikmet Feridun Es

İzmir manifaturacılar birliğine akreditif

Haber aldığımıza göre hariçten manifatura ithal edilmesi için İzmir manifaturacılar birliğine 100 bin dolarlık akreditif açılmıştır. Bu para ile Amerika Birleşik devletlerile aramızda anlaşma bulunmıyan memleketlerden de manifatura ithal edilecektir. Diğer taraftan İstanbul manifatura birliğine de bir mikdar akreditif ayrılacağı öğrenilmiştir.

Kandırada zelzele

Kandıra 4 (Akşam) — Bugün saat 12,10 da burada şiddetli bir zelzele kaydedilmiştir, hasar yoktur.

Bay Amcaya göre ...

— Eski ormanların çoğu elbirliğiyle meydana gelmiş bay Amca...

... Meselâ günün birinde bir emir: -

... Herkes bulunduğu yere bir ağaç dikmeğe mecbur edilirmiş!..

... Şimdi de, çıplak yerleri ağaçlandırmak için böyle bir teşebbüse ihtiyaç var sanırım!..

... Meselâ her aileye verilen 250 gram kahveye mukabil bir ağaç istemelil..

B. A. — Bundan vazgeçtik, kırlara çıkan her sevdalı çift, iki ağaç dikse ormandan geçilmez!..

General Kâzım Dirik hakkında hatıralar

Merhum hayatında iki şeye kıymet verirdi: Saat ve not

Izmirlilere sayılamıyacak kadar çok eser yadigâr eden general Kâzım Dirik tedkik seyahatlerinde gazeteci bulundurmamağı büyük bir noksanlık addederdi

General Kâzım Dirik, eserlerinden biri olan Yamanlar kampında

General Kâzım Dirik vefat etti. Bu haberin Kâzım Diriği tanıyanlar üzerinde ne derin bir teessür husule getirdiğini işaret etmeği fazla görüyorum. Çünkü, bu elîm ziyâ karşısında «teessür» kadar zayıf ve acıları ifadelendirmekten âciz bir kelime tasavvur edemiyorum.

«Akşam» ın İzmir muhabiri bulunduğum sırada İzmir valisi olarak tanıdığım Kâzım Diriğin gazetecilere karşı gösterdiği yakın alâka bütün arkadaşların kalbinde derin izler ve unutulmaz iyi hâtıralar bırakmıştır. Bugün bu satırları yazarken kalemimi, titreyen parmaklarımın arasında güçlükle zaptediyorum.

Gazetecilere olduğu kadar bütün İzmirlilere, yalnız İzmirlilere değil, bütün Ege bölgelerine ve sonra da Trakyalılara kendini sevdiren Kâzım Dirik Trakya umumî müfettişliğine tayin edildiği sırada ben de İzmirden ayrılmış, İstanbula gelmiş bulunuyordum. Bir gün Cağaloğlundan matbaaya inerken önümde birdenbire bir otomobil durdu. Kâzım Dirik kapıyı açarak:

— Merhaba, İzmirli gazeteci...

Dedi ve içeride yer göstererek beni otomobiline aldı. Edirneye gidiyordu; Beyazıda kadar devam eden kısa yolculuğumuzda bana Trakyaya dair havadisler verdi ve kendisine veda ederken de ilâve etti:

— Edirneye gel, beklerim...

Fakat ne yazık ki vakit bulup gidemedim...

Saat ve not

İzmir valisi bulunduğu sırada hemen her gün kendisini görür ve konuşurdum. Kapıcısı «Osman efendi» ye emir verdiği için hiç bir merasime tabi olmadan odasına girer, soracaklarımızı sorar ve öğrenirdik.

Kâzım Diriğin iş hayatında en fazla ehemmiyet verdiği iki şey vardı: Saat ve not. Her işini saatle tesbit ve defterine not etmeği iş adamı için muvaffakıyetin en bellibaşlı bir sırrı olarak kabul eden merhum:

— Ufak da olsa, her hangi bir iş deftere not edilmez ve saati işaret olunmazsa o iş, iş olarak benimsenmiş addolunamaz.

Derdi. Her hangi bir resmi küşad, bir temel atma veya yol açma gibi merasimlerde gazeteci bulundurmamak Kâzım Dirik için büyük bir noksanlık sayılırdı. O, İzmirin valisi, gazetecilerin de ağabeyisi idi. Bir resmi küşada ve yahud bir tedkik seyahatine çıkacağı zaman yeleğinin cebinden saatini çıkarır:

— Sabahleyin saat 7 de ayni yerde bekleyin.

Diyerek ertesi sabah gidilecek yeri söylerdi. Bu ayni yer, Askerî kıraathaneydi. Tayin ettiği saati iki dakika bile geçirmeğe gelmezdi. Çünkü o, her işini ona göre ayarladığından randevuya dakikası dakikasına gelmek lâzımdı. Saat ve dakikanın kıymeti Kâzım Dirik için ölçüsüz bir varlıktı. Bu hususiyeti hemen bütün İzmirliler tarafından öğrenildiği için ona: «Saat gibi adam» derlerdi. Tam saatinde randevusuna gelir ve otomobilini Askerî kıraathanenin önünde durdurarak beni otomobiline almak gibi yüksek bir nezaket eseri gösterirdi.

İmar işlerinde bilhassa yol ve mektep inşasına, iktisadî şilerde de satış ve kredi kooperatifleri kurmağa büyük bir ehemmiyet veren Kâzım Diriğin İzmirdeki eserleri sayılamıyacak kadar çoktur. Gerek İzmirliler, gerekse Trakyalılar bu yorulmak bilmez iş adamını daima hürmetle anacak ve onu asla unutmıyacaktır.

Kâzım Dirik, İzmirlilerin kendisine karşı olan bağlılığını sevgi ve hürmetini takdir ettiği içindir ki ebedî istirahatgâhının İzmir toprağında olmasını arzu etmiş ve İzmire defn olunmuştur.

Meyvanın rolü

Bornova ziraat mektebinde yetiştirilen bağı görmeğe gittiğimiz bir gündü. Taze koparılmış üzüm salkımları kuyuya sallandırıldı, soğutulup temiz yıkandıktan sonra tepsiler içinde önümüze getirildi.

Kâzım Dirik:

— Haydi bakalım, gazeteci sıkılma...

Diyerek salkımlardan birini uzattı ve ilâve etti:

— Çok yaşamak ve sağlam bünyeli olmak istiyorsan meyva ye...

Elimdeki salkımdan üzüm tanelerini birer birer koparıp yemeğe koyulduğum bir sırada hâlâ kulaklarımda çınlayan kahkahası ile irkildim. Bir kabahat işlediğimi sanarak derin bir mahcubiyet anı geçiriyordum. Kâzım Dirik, elindeki salkımdan kopardığı 15 - 20 taneli küçük çiltimleri doğrudan doğruya ağzına götürerek:

— Üzüm öyle tane tane değil, böyle yenir...

Dedi ve gülerek parmaklarının uciyle tuttuğu salkımcığın çöpünü gösterdi!... Meğer merhum; benim tane tane üzüm yiyişime gülmüşmüş...

O, sabahları çok erken işe başlar ve tam bir genç çevikliği ile çalışırdı. Sıhhatinin iyiliğini meyvaya borçlu olduğunu daima söyler ve herkesi bol bol meyva yemeğe teşvik ederdi.

Yamanlar çamlığı

Kâzım Dirik, fakirlere ve hastalara karşı son derece müşfikane davranırdı. Veremlilerin tedavisi için bir kamp açılması onda sabit bir fikir halinde idi. Günlerce at üstünde Yamanlar dağına çıktık, doktorlarla istişarelerden sonra burasının veremliler ve zayıf hastalar için iyi bir tedavi kampı olabileceğine karar verilerek tasavvurlar az zaman içinde hakikat oluverdi.

Merhum, Yamanlar kampını bugünkü haline getirinceye kadar hemen her gün işçilerin yanına gider, emirler verir, membalardaki suların tahlil işleri ile bizzat meşgul olurdu. İlk günlerinde atlarla yolu zor bulduğumuz bu çamlığa bir sene sonra otomobillerle çıktık. Yollar süratle inşa edildi. Şimdi de vızır vızır otobüsler işlemektedir.

Her sene yazın muayyen tarihlerde açılan ve hâlen Verem mücadele cemiyeti tarafından idare edilen (Yamanlar kampı) nda ayda 8 - 10 kilo alan zayıf hastalara, hastalıklarından kurtulan pekçok kimselere tesadüf edilmektedir.

İzmirlilere birçok eserler bırakarak ebediyen hayata gözlerini kapayan general Kâzım Diriğin unutulmaz bir yadigârı da Şaşal suyudur. İstanbulun Taşdelen suyundan daha iyi bir memba suyuna kavuşan İzmirliler bu suyun her bardağını onu hürmetle yadetmeden içemiyeceklerdir.

Cemaleddin Bildik

İRTİHAL

Sabık Şark şimendiferleri başkâtibi elyevm telefon idaresi baş mütercimi

ALİ KENAN SARIDOĞAN

müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak tedavi edilmekte bulunduğu Taksimde Fransız pastör hastanesinde vefat etmiştir. Cenazesi bugün hastaneden saat yarımda kaldırılarak Feriköy camiinde namazı kılındıktan sonra Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Merhuma rahmet diler kederdide ailesine de taziyetlerimizi sunarız.

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ
4 Temmuz 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,5 933 Türk borcu I II III	20,20
» » 1938 İkramiyeli	19,45
» » 1933 İkramiyeli Ergani	20,—
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	20,20
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	20,30
» 2 1932 Hazine bonoları	55.50
» » 1935 Hazine bonoları	16.50
» » 1938 Hazine bonoları	26,25
A. Demiryolu tahvili I - II	45,75
A. Demiryolları tahvili III	44,50
A. Demiryolu mümessil senet kupon kesik	39,75
Haydarpaşa limanı	47,75
H. limanı mümessil senedi kupon kesik	41,75

HİSSE SENETLERİ

T C Merkez bankası	127,50
T. İş bankası nama muharrer	11,10
T. İş bankası (hamile ait)	11.30
T. İş bankası mümessil his.	130.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	25.75
A. Demiryolları şirketi (% 100	41.—
Eskihisar çimento şirketi	8,35
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903	98,—
» » 1911	93,—
» » Amorti	60,—
» » Kupon	1.—

NUKUT

Türk altını	25,20
Külçe altın bir gramı	3,13
Osmanlı bankası (banknot)	2.60

KAMBİYO

Londra üzerine 1 sterlin	5,24
Nevyork üzerine 100 dolar	130,0250
Cenevre üzerine 100 frank	29,6875
Madrid üzerine 100 pezeta	12,9375
Yokohama üzerine 100 yen	31,1375
Stokholm üzerine 100 kuron	31,0350

Fatih askerlik şubesinden

Şubeye davet

S. 8. Mİ. Süleyman Oğ. Mehmed Kadri (332 - 96) Fatih Malta Sarıgüzel caddesi No. 72 de oturan bu subay çok ecele şubeye müracaatı ilân olunur.

***

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden: Yedek piyade Asteğmen Zeynelâbidin Oğ. 312 İstanbul doğumlu Cevat (15460)

Topçu Binbaşı Mustafa Oğ. 303 doğumlu İstanbullu Lâtif Gökçenk (323 - 19)

Askeri 8. Sınıf muamele memuru 304 İstanbul doğumlu İbrahim Ethem Oğ. Mehmed Hilmi (322 - 67)

Yedek tabib yüzbaşı M. Lûtfi Oğ Ali Sami 304 Kahire doğumlu (36174)

Yedek tabib yüzbaşı Ahmed Oğ. Ali Nablis 310 doğumlu (38206)

İstihkâm Asteğmen Mehmed Oğ. İstanbul doğumlu Fahri (30560)

Yukarıda ilân edilen subay ve askeri memurların askerlik durumlarının tesbit edilmek üzere (Çok acele) şubemize müracaat etmeleri ilân olunur. (7395)

MEVLÛT

Selânik eşrafından Şutla oğlu İbrahimin ölümünün yıldönümü dolayısile 6 Temmuz pazar günü öğle namazını müteakip Eyüpsultan camisinde mevlûdü okınacaktır. Arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Tipler ve vakıalar

Merhum Ata efendi

— 4 —

Rumelide henüz genç Türk teşkilâtı başlamadan Abdülhamid idaresine karşı kıyamı

Cezvede rakı ısıttığından hiddetlenerek boşadığı karısile Ata efendinin artık tek bir alâkası kalmıştı: Kendisi hayatta iken kadının başka birisile evlenmemesi.

Ata, kadını kendisile alay ettiğini sanarak bırakmıştı; ona karşı bir aşkı da yoktu.. O halde artık eski kocasile hiç bir münasebeti olmıyan bu kadının müstakbel hayatını tanzimde serbes olması lâzım gelmez miydi? Fakat, Ata böyle düşünmüyordu. Kendisinden sonra yeryüzünde hiç bir erkek, sabık zevcesini visaline alamazdı! Böyle bir hal, onu çileden çıkarır, buna cüret edecek adamı hayatta yaşatamıyacağı gibi — kendi tabirince — «kadının başını da kapı eşiğine koyarak kıtır, kıtır keser!»dî!

İşte bu hodgâm hissin tesirile hareket eden Ata, kadının muhtaç olup da evlenmeğe mecbur olmaması için içindeki mobilyesile beraber hediye ettiği evi bu maksad için kâfi görmemişti: Bekâr kalınca terzi dükkânını da başka birisine devretmiş, ancak dükkân hasılatından mühim bir miktarın her ay kadına verilmesini de dükkânın yeni sahibile yaptığı mukavele ile temin etmişti. Atanın bütün bu fedakârlıkları, sırf kadını evlenmekten menetmek içindi. Kendisi de tekrar evlenmeğe yemin etmiş; evini, barkını terkettikten sonra para kazanmak hevesinden de vaz geçmişti. Bundan sonra istediği gibi serazad yaşıyacaktı.

O, şimdi pehlivanlık yapıyor, ata biniyor, kuvvet ve mukavemet müsabakalarına girişiyor, bahisler tutuşuyordu.. Bütün bunlar, onun mizacına uygun işlerdi. Fakat elindeki birkaç kuruş da bitince ne olacaktı? Bunu düşünmek bile istemiyordu. İşte bugünlerdedir ki, yeni bir hâdise, bu haşarı ruhlu adamın hayatında mühim bir dönüm noktası teşkil etmişti.

***

Amcam Tahsin paşa (Şûrayı devlet mülkiye dairesi azalığından mütekaid iken geçen umumî harp içinde vefat etmişti) Musula vali tayin edilmişti. Amcam, ailesile birlikte yeni memuriyet mahalline geldiği gün Musul halkı, yeni valinin kudumünü tesid için — âdet veçhile — parlak bir istikbal merasmi hazırlamışlardı. Bu merasimden başka da yeni valinin şerefine — milli oyunlar gösterilmek üzere — bir müsabaka da tertip edilmişti. Bu müsabakanın pehlivanlık, kuvvet, mukavemet kısımlarında Ata bilhassa nazarı dikkati celbetmişti. Amcazadem Cevdet bey o sıralarda henüz genç bir delikanlı idi. Atanın böyle her müsabakada muvaffakıyet gösterdiğini görünce kim olduğunu sormuş, etrafındakilerden şu cevabı almıştır:

— Musulun en cesur gencidir.. Zaho kaymakammın biraderzadesidir.

Müsabakadan sonra iki genç derhal dost olmuşlar ve beraberce vali konağına dönmüşlerdi. Amcam da bu cesur, fedakâr genci himaye etmek lüzumunu takdir etmişti. Tahsin paşa, oğlunu Musulda uzun müddet bırakmak istemedi, tahsiline devam ettirmek maksadile İstanbula iade edecekti. Bu itibarle Ata efendi, Cevdet bey için en iyi bir arkadaş olabilirdi. Cevdet beyle İstanbula gitmek teklifini Ata efendi, tereddütsüz olarak kabul etmişti. Esasen onu Musulda bırakacak sebep de yoktu. İstanbulu da çok seviyor, pek yakından tanıyordu..

Fakat Cevdet bey, Atanın şahsiyetinde ümid ettiği arkadaşlığı — kısa bir tecrübeden sonra — bulamamıştı. İstanbulda hamisiz kalan Cevdet bey, kendisinden birkaç yaş büyük olan babamın ve büyük annesinin rızaları hilâfına Beyoğlunun eğlence yerlerine dadanmış, — babasının mükerrer ihtarlarına rağmen — tahsil yerine sefahate dalmıştı. Gerçi Ata efendi, akşamları içmemezlik etmiyordu. Fakat Cevdet beyin de sefahatine mâni olmağa çalışıyordu. Çünkü babası oğlunu ona emanet ederek İstanbula yollamıştı. Şu halde bu tecrübesiz delikanlıyı korumağa, onu fena yollara sapmaktan men'e vicdanen mecburdu. Onun bütün gayretini buna hasretmesi, Cevdet bey ile aralarında dalmi bir geçimsizliğe sebep olmuştu. Ata efendinin kanaatine göre Cevdet beyi içkiye, kumara teşvik eden fransızca ve piyano muallimi mösyö Abdullahtı. Gece gündüz konakta yatıp kalkan bu Suriyeli katolik, muallimlik etmekten ziyade Cevdet beye Beyoğlu âlemlerinde arkadaşlık ediyordu. Ata, kaç defalar mösyö Abdullaha asıl vazifesini ihtar etmiş, fakat hiç fayda vermemişti.

Bir akşam gene Cevdet beyle Abdullahın hazırlanıp sokağa çıkacaklarını gören Ata, buna cebren mâni olmağa teşebbüs edince mösyö Abdullah hiddetlenmiş ve fransızca birkaç kelime söylenmeğe başlamıştı. Fransızca bilmeyen Ata, bu sözlerle kendisine karşı hakaret edildiğini tahmin etmiş ve derhal Abdullahın üzerine yürümüştür. Tam bu sırada Abdullah merdiven başında bulunuyordu. Atanın şiddetli bir tokadile merdivenden yuvarlanan fransızca muallimi, biran içinde mermer taşlıklarda kendini bulmuştu. On beş ayak merdivenden yuvarlanmasına rağmen bir tarafı kırılmayan Abdullahın şimdi gene kendi kendine söylendiğini gören Ata, Abdullahı yerinden kaldırmış ve temizce bir dayak attıktan sonra bir odaya kilitlemişti. Bütün bu hâdiseler cereyan ederken Cevdet bey sesini çıkaramamış, Abdullahı himaye etmek şöyle dursun — korkusundan — bir tek kelime bile söylemeğe cesaret edememişti.

Ata efendi, Cevdet beye Abdullahın kovulması için ısrar etmeğe başlamıştı. Konakta bol, bol yiyip içen ve maaşını da alan Abdullah, vaziyetini kurtarmağa lüzum görmüş ve evde kalabilmesi için herşeyden evvel bu asabi adamla barışmak icab ettiğini takdir etmişti. Ertesi gün Abdullah Atanın ayaklarına kapanmış, çok fakir olduğunu, vazifesine nihayet verilirse sefil olacağını, kendisine merhamet edilmesini yalvarıp yakarmağa başlamıştı. Ata, Abdullahın izzeti nefsini kıracak derecede bu tazallumuna kızmakla beraber bir taraftan da acımıştı. Ata efendi, mösyö Abdullahın bir şartla konakta kalmasına razı olmuştu. Kendi nezareti altında Cevdet beye fransızca ve piyano dersleri verecek, geceleri evden — Cevdet bey ısrar etse bile — çıkmıyacaktı. Bunun için gündüzleri serbest kalacak, geceleri de birlikte bir odada yatacaklardı. Ata bu maksatla, Beyoğlundan bir İncil getirmiş, Abdullahı bütün bunlara riayet edeceğine dair İncil üzerine, yemin ettirmişti. Abdullahın dindarlık taslaması, Atayı bu suretle harekete sevketmişti.

Diğer taraftan Cevdet bey bu tahakkümden kurtulmak istiyordu. Fakat nasıl? O, Atayı evden çıkaramazdı, büyük annesi, amcası, enistesi herkes Atadan memnundu. Bahusus Cevdet beyin sefahatlerine şiddetle mâni olduğu için herkes onun tarftarı idi. Maamafih Ata da artık bu halden bıktığından bir fırsatını bulup Cevdet beyin — bir nevi dadılığından — kurtulmak istiyordu.

Tam bu sıralarda babam Taşlıca sancağı tahrirat müdürlüğüne tayin edilmişti. Taşlıca, Kosova vilâyetinin Bosna - Hersek hududunda mutasarrıflık merkezi bir yerdi. O tarihlerde Bosna - Hersek Avusturyalılar tarafından işgal edildiği için Taşlıcada da bir tabur Avusturya askeri vardı. Babam, yeni memuriyet mahalline yalnız gitmek istememiş, cesur, becerikli ve sadık bir adam olduğunu bildiği Ata efendiyi de birlikte götürmeğe karar vermişti. Cevdet beyden ve mösyö Abdullahtan bıkan Ata efendi, babamın bu teklifini memnuniyetle kabul etmişti. Babam on günlük yolculukta — bilhassa Mitroviçeden Taşlıcaya kadar — araba ve atla seyahat etmelerine rağmen Atanın aldığı tedbirler sayesinde pek rahat ettiğini söylerdi.

Babam, Taşlıcada pek kibar, münevver ve cidden hem yerlilerin hem de Avusturyalıların hürmetini kazanmış Süleyman paşa merhumu (muharrir arkadaşım Selâmi İzzet Sedesin büyük babası) mutasarrıf ve kumandan olarak bulmuştu. Meşrutiyetin ilânından sonra âyan azasından olan Süleyman paşa, Bosna - Herseğin Avusturyalılar tarafından işgali üze-

(Devamı sahife 7 sütun 3 de)

İşte BÜTÜN SAADET KAPILARINI açan anahtar: MİLLİ PİYANGO

7 Temmuz 1941 çekilişi

İkramiye Tutarı	İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı
1	40.000	40.000
4	10.000	40.000
8	5.000	40.000
60	2.000	120.000
120	1.000	120.000
150	500	75.000
180	250	45.000
600	100	60.000
600	50	30.000
3.000	10	30.000
30.000	4	120.000
34.723		720.000

Tam Bilet 4 Lira — Yarım Bilet 2 Lira

Bugün LÂLE Sinemasında

1 — Türkçe: GÖNÜLLÜ KAHRAMAN (Beau Geste) Cary Cooper - R. Milland

2 — Fransızca: AŞK SERENADI (Kidnapez - moi Monsieur) Grace Moore - Melwyn Douglas

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

Dev Aynası

Akıbet

Bir gazete anketine cevap veren sinir doktorları harbin akıl ve siniler üzerindeki fena tesirlerine işaret ediyorlar. Ve harp uzun sürdüğü takdirde dünyanın baştan başa bir timarhane olacağını söylüyorlar.

Korkunç bir akıbet!..

Bereket versin, bir tesellisi var: Akıllıların hükümran oldukları devirlerde yapılan işlerin çoğu delice olduğuna göre, delilerin ekseriyette oldukları devirlerde yapılacak işler belki akıllıca olacaktır!..

Kitap sarayı

Maarif Vekâleti İstanbuldaki umumî kütüphaneleri bir araya toplayıp bir Kitap Sarayı tesis etmeğe karar vermiş. Sekiz yüz bin lira sarfile meydana gelecek olan bu modern kütüphanenin İstanbul gibi bir irfan merkezine ne kadar yaraşacağını söylemeğe lüzum yoktur sanırız.

Zaten buna çok ihtiyacımız vardı. Hakiki kitap severler o kadar az ki onlara böyle bir sarayda birer mutena ve muhteşem köşe tahsis etmek âdeta bir saygı borcu haline gelmiş bulunuyor!..

Silâhlar

Eskiden de âşıklar arasında yaralananlar, vurulanlar olurdu. Bilmem hangi delikanlı vurulmuş, falanca kız yaralanmış, diye işitilirdi. Fakat bu yaralanma ve vurulmaların hemen hepsinde «Tiri müjgân, Siyeh ebrû, Zülfü perişan, Lebi lâalgûn, Perçem, Gamzei cellât, Çeşmi füsunkâr, Servi endam...» gibi hep Allah yapısı silâhlar rol oynardı!..

Fakat şimdiki aşk facialarında kullanılan silâhlar «ustura, tabanca, sustalı çakı, saldırma, jilet...» nevinden hep kul yapısı silâhlar!..

Anlaşılan, yirminci asrın silâh yarışı, sevdalılar arasında kendini böyle gösterdi!..

Sınıflar

Fiatları Murakabe komisyonu tuhafiye mağazalarını sınıflara ayırıyor. Ne olur, komisyon kerem edip, satıcılar gibi şu alıcıları da sınıflara ayırıverse!..

Belki o zaman, evinde yiyecek bulamıyan kimse ipek çorapçıların peşinde koşmaz!.. Oturduğu yere pislikten girilmiyen kadın Avrupa esansları aramaktan vaz geçer!.. Sofrasında su içmeğe bardak bulamıyan adam kübik likör takımı sevdasına düşmez!..

Ne olur, alıcılar da sınıflara ayrılsa!..

Elif çomak gibi...

Üsküdardan, Bursadan öteye memleket röportajları yapılmadığından şikâyet eder, dururduk. Bu haklı şikâyete en iyi cevap verenlerin başına muharrir Neriman Hikmeti geçirmek icap ediyor.

Zira bir gazeteci sıfatile memleket içinde dolaşırken yazdığı bir Kütahya röportajı, bu seyahatlerin memleket işleri bakımından ne kadar faydalı olduğunu gösteriyor. Ondan öğreniyoruz ki Kütahya gibi bir şehirde 6 yaşında ilk okul namzedi çocuklara dersi beş kuruşa «Elif çomak gibi, be tekne gibi...» metodile arap harfleri öğretiliyormuş.

Son aylarda çıkarılan, fakat maalesef bazı sebepler yüzünden muntazam neşriyatına devam edemiyen «Arkadaş» adlı çocuk mecmuası, Cümhuriyet çocuklarına bir hizmet olsun diye büyük edip ve sanatkârların mektebe nasıl başladıklarını, maziye karışmış hatıralar şeklinde, yazıyordu.

Meğer bu ne boşuna zahmetmiş!.. Onun, tarihten yapraklar gibi, bugünün çocuklarına sunduğu bu mektep hatıraları meğer Kütahya gibi şuracıktaki bir şehirde yaşayıp duruyormuş.

Memleket röportajlarının lüzumuna bundan iyi bir örnek olmasa gerektir. Neriman Hikmetin sâyi meşkûr olsun!..

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR?

Isviçrede talebeye verilen bir ders: Caddelerde nasıl yürümeli?

İsviçre okullarında talebeye sık sık gündelik hayatla alâkadar manzaralar gösterilmektedir Talebeye sık sık gösterilen manzaralardan biri de şudur: «Caddelerde nasıl yürümeli?» Bu maksatla talebeye yaya yolcularla otomobillerin karışık bir halde bulunduğu bir caddenin haritası verilmekte ve haritada gördükleri otomobillerden hangilerinin seyrüsefer nizamatına, ve hangi yayaların zabıta talimatnamesine uygun bir şekilde seyrüsefer ettikleri sorulmaktadır.

Haritada yirmi hatalı hareket vardır. Talebe bu yirmi hatalı hareketi bulmağa ve göstermeğe mecburdur. En çok hatalı hareketleri keşfeden talebeler, fazla numara alırlar.

Pirinç ve vitaminler

Japonların hayran ve takdirkârı olduğunu söyliyen Amerikalı bir doktor, bu sarı renkli insanların hâlâ niçin pirinç ile beslenmekte ısrar ettiklerine şaşıyor.

Amerikalı doktor diyor ki: Vitaminler, bir Japon doktoru tarafından keşfedilmiştir. Bir tavşan üzerinde tecrübeler yapmakta olan Japon doktoru, kabukları soyulmuş pirinç yiyenlerin neşvünema bulmadıklarını, kabuklu pirinç yiyenlerin ise diğerlerine nisbetle sekiz defa ağır olduklarını müşahede etmiş ve bu müşahededen pirinç kabuğunda o zamana kadar ismi bilinmeyen besleyici bir madde bulunduğunu anlıyarak buna vitamin ismini vermiştir.

Bir müddet sonra meyva ve sebzelerin kabuklarında da vitamin bulunduğu anlaşılmıştır. Halbuki pirinç kabuğu, insanlar tarafından yenmeğe salih değildir. Bundan dolayı, insanlar pirinci, ayıklıyarak pişirip yerler.

Münhasıran pirinç ile beslenen Japonlar bu sebepler yüzünden kısa boylu kalırlar.

Harp olduğunu bilmiyen asrî Robenson

Bundan bir müddet evvel bir posta tayyaresi Okyanus denizinde yolunu şaşırarak hasara uğramadan bir meçhul adaya inmiştir. Bu ada, posta hattı üzerinde olmıyan Kernadek adasıdır. Yeri, ismi, cismi de yalnız en mükemmel olan haritalarda görülür. Şimdiye kadar da insanla meskûn olmadığı bilinirdi. Tayyare bu adacığa indiği zaman, pilot tayyareye doğru garip bir adamın ilerlediğini görmüş ve hayrette kalmıştır.

Bu adam, derilere sarınmış olarak ortaya çıkmış ve senelerdenberi de traş olmadığı için Robensona benziyormuş. Pilota, kendisinin İsveçli ve vapur kaptanı olduğunu izaha çalışmış ve 12 kânunusani 1912 tarihindenberi bu adaya düştüğünü, o zamandanberi burada sükûnet içinde yaşadığını söylemiştir.

Pilot, dünyada hâlen neler olduğundan ve harplerden haberi olup olmadığını sormuş. Asri Robenson da, hiç birşey bilmediğini ve alâkadar da olmağı istemediğini söylemiştir. Pilot, Robensonu memleketine götürmek için ısrar etmişse de o gene reddetmiş, yalnız bir kaç kutu çikolata ile birkaç kitap getirilmesini istemiştir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

AKVARİUM

İzmirde bir akvarium açılacakmış.

Bu kelime, lâtince «su» mânasına gelen «aqua» dandır.

Tatlı veya tuzlu suda yaşıyan nebat veya hayvanları muhafaza eden kaplara ve bunların bulunduğu müze binasına böyle denir.

Evlerdeki balık kavanozlarına da bu ad verilir.

Kelimenin fransızcası aquarium yazılır.

Akvarium, muhtevasına göre, küçük yahud büyük olur. Tanınmış, yeni keşfedilmiş yahud garip şekilli deniz sakinlerini ahaliye göstermek maksadile şehirlerde fenni akvarium'lar tesis edilir. Bunların en meşhuru Napolidekidir. Bahri laboratuvarlarda da akvarium'a ihtiyaç vardır. Monako'da Oseano grafik müzesinde dikkate şayan bir akvarium vardır.

***

Evlerdeki balık kavanozları, akvarium'un en basit şeklidir. Bunlar, daima ihtimam ister. Kışın suyunu her gün bir kere, yazın ise her gün iki defa değiştirmeli. Bunu bir sifon vasıtasile yaparak, balığı muhitinden çıkarmamış olmalı. Her hafta, akvarium'u bir kere iyice yıkamalı. Fakat bu esnada balıkları başka bir kaba naklederken elle tutmamalı, bunun için küçük bir kepçe (ağ) kullanmalı.

KUŞ BAKIŞI:

Amerikada vapur inşası faaliyeti

Amerika silâhlarını arttırmağa büyük bir hızla çalışıyor. Her gün yeni fabrikalar kuruluyor, yeni gemilerin inşasına başlanıyor. The World Telegraph gazetesi gemi inşaatını tedkik ederek bu hususta şaşılacak bir sürat gösterildiğini söylemektedir. Gazete diyor ki:

«Halen Amerikan bahrî inşaat tezgâhlarında 14 zırhlı, 44 denizaltısı, 44 destroyer, 3 mayn tarama gemisi, 4 denizaltı tenderi, 6 deniz tayyaresi tenderi ve 1 mayn gemisi inşa edilmektedir.

Hususî inşaat tezgâhlarında inşa edilen donanma gemileri meyanında 3 zırhlı, 12 tayyare gemisi, 152 destroyer, 14 ağır kruvazör, 43 hifif kruvazör, 51 denizaltı ve müteaddid daha ufak gemiler vardır.

İnşaat programı her kategori bakımından tesbit edilen vakitten evvel tahakkuk etmektedir. Bu bilhassa şu noktada göze çarpmaktadır: Yolcu gemilerinin asker nakliye gemilerine ve yük gemilerinin 12 - 15 harp tayyaresine üs vazifesi görebilecek ve tayyare gemilerine refakat edecek gemilere tahvil edilmesinde.

Muazzam Nwport Uews şirketi inanılmıyacak bir süratle iş görmektedir. Carribean denizinde yaptığı bir seyahatten avdet eden 27.000 tonluk lüks bir Amerikan yolcu gemisi Newport News'a girmiştir. 17 saat sonra gemi kurşuniye boyanmıştı. 11 gün zarfında da 5.000 askeri hâmilen hareket etmeğe hazır bir asker nakliye gemisine tahvil edilmiş bulunuyordu.

Şirket, modern yük gemilerini 90 gün zarfında ufak tayyare gemilerine tahvil etmektedir. Ayni zamanda şirket, «İndiana» adlı 35.000 tonluk zırhlıyı ve «Horner» adlı tayyare gemisini ikmal etmek üzeredir ve sair 6 tayyare gemisi, 4 kruvazör, 5 yolcu ve yük gemisi inşa etmekte, İngiliz ve Amerikan gemilerinde büyük tamirat yaptırmaktadır.

Millî müdafaa için bu şirkete verilen siparişlerin kıymeti 407 milyon doları bulmaktadır.

Hava kurumunun faaliyeti

Hava kurumu İstanbul şubesinden: Türk hava kurumu namına yapılan teberrülere ve aslî yardımcı âza kaydına devam olunmaktadır. Türk hava kurumu İstanbul şubesinden aldığımız malûmatta, İstanbul halkının hava kuvvetlerimize karşı gösterdikleri alâkalardan, vatani hislerle yaptıkları teberrülerden umumiyetle şükranla bahsedilmektedir.

Teberrülerle âza teahhütleri, idare heyetlerine dahil zevattan teşekkül etmiş heyetlerin müracaatlarile temin edilmiyor. Böylece teberrü ve teahhütlerin aynı zamanda masrafsız, daha fazla mıkdarda olması imkânları husule gelmektedir.

940 yılında İstanbul vilâyeti parti binasında Türk hava kurumu başkanı ve Erzurum mebusu B. Şükrü Koçak'la Parti başkanı, Vali B. Lûtfi Kırdarın huzurile bir kongre toplanarak ehemmiyetli kararlar verilmiştir.

Bu kararlar arasında Türk hava kurumunun muhasebe, tahsildarlık vesair servislerinde çalışanlara verilen ücretlerle zaruri masrafların, kırtasiyenin umumi tahsilâttan tediyesi adet veya yüzde usulünün katiyen menolunması dahi vardı. 940 yılı bütçesinde bu saydığımız masraflar ve ücretler umumi tahsilâtın ancak yüzde yedisi gibi az, ehemmiyetsiz bir mıkdar ayrılarak temin olunmuştur.

Türk hava kurumu İstanbul vilâyeti şubesi müdürü B. Yusuf Rıza Oran tarafından verilen izahatta, idare heyetlerinin müracaatlarile teberrü ve teahhütler temin eylemek mesaisine, muhterem tacirlerimizden bir kısmının da iştirak eylemelerine, teahhüt ve teberrülerini arzularile, vatani hislerinin icabatı telâkki ederek esirgemiyen zevata teşekkür olunmakta ve şu cihetlerde ehemmiyetle tebarüz ettirilmektedir.

Büyük ve dağınık ticaret merkezi olan İstanbulda, sapın tacirlerimizce ve değerli, hamiyetli vatandaşlarımızca aynı zamanda müracaata imkân bulunamıyor. Azami gayretle, sıra ve tedriç usulüne göre müracaat mecburiyetinde kalmaktayız ve bu vatan borcunu ödemek şerefinden hiç bir vatandaşı mharum bırakmamak için son günlerde radikal, şumullü tedbirler de almış bulunmaktayız.

ATLANTİK YOLU

Ingiltere ile Amerika arasında sefer eden vapurların takib ettikleri yol ve buralardaki üsler

Atlantik muharebesi fasılasız devam ediyor. Almanlar, Amerikanın yardımını akim bırakmak için mümkün mertebe fazla İngiliz vapuru batırmağa uğraşırlarken İngilizler de bu Alman tasavvurlarını suya düşürmek için geceli gündüzlü çalışıyorlar. Almanlar, ayni zamanda, Avrupayı Amerikadan ayıran atlantik Okyanusunda, taarruz üsleri elde etmeğe ve mevcud olanları da daha ziyade tahkim etmeğe uğraşıyorlar.

Atlantikte büyük bir deniz muharebesi olacak mı ve şayet vuku bulursa nerede olacak? Mihver ile müttefiklerin Atlantikte üsleri hangileridir?

Amerikadan İngiltereye ve İngiltereden Amerikaya giden şimal yolu üzerinde bir göz gezdirilecek olursa müstakbel harekât sahnesi hakkında bir fikir edinilebilir.

Amerikadan harp malzemesi ve eşya yüklü olarak hareket eden vapurlar, İngiltereye gitmek için şu yolu takip ediyorlar: Nevyork - Labador - Groenland - İslanda - İngilizler tarafından işgal edilmiş Danimarkanın Feroe adaları - Shetland - Büyük Britanya.

İngiliz vapurlarının, gidecekleri yere salimen varabilmek için malzeme almak ve icabında tamir görmek üzere yukarıda isimlerini saydığımız üslere ihtiyaçları vardır.

Bu üslerin birbirini takip etmesi, birçok hayatî avantajlar daha arzedecek ki, o da düşman gemilerinin harekâtını kontrol edebilmek için bu havalide hava üsleri kurmak imkânı bulunmasıdır.

Bu üslerin müttefiklerin elinde bulunması, Norveç, Hollanda, Belçika, Fransa sahil ve limanlariyle adalarının Almanların elinde bulunmasından doğan mahzuru bir derece bertaraf eder.

Şimdi bu üsler zincirini birer birer tedkik edelim:

Almanlar 10 nisan 1940 tarihinde Danimarkayı işgal ettiler. İngiltere, bu işgalden bir ay sonra İslanda adasına elkoydu. İslanda adası Danimarkaya tabi değil, Danimarka kralına bir muahede ile şahsan merbut idi. Bu şahsî irtibat dolayısiyle işaret olmak üzere Danimarka kralı İslanda kralı ünvanını da haizdi.

İslanda, Danimarka kralına şahsan bağlı olduğu zamanlar da dahilî işlerde tamamiyle hükümran, muhtar bir hükûmetti, kendine mahsus bir parlâmentosu vardı. Bu parlâmentonun adı da Althing'dir.

Danimarkanın işgalinden sonra İslanda parlâmentosu, adanın mutlak istiklâlini kuvvetlendiren bir takım kararlar da ittihaz etmiştir. Bazı ecnebi gazetelerine göre İngiltere, İslanda adasında stratejik ehemmiyeti dolayısiyle 80,000 kişilik bir kuvvet bulundurmaktadır.

Groenland, ucu bucağı buzlar ile mestur muazzam bir adadır. Bir aralık Almanların bu büyük adayı işgal ettikleri söylenmiş ve hattâ Reisicümhur B. Roosevelt de beyanatında, bu zannı kuvvetlendirecek bazı imalarda bulunmuş ise de bu rivayet teeyyüd etmemiştir. Bu ada, iki buçuk milyon kilometre murabbaı büyüklüğündedir ve İslanda adasından Danimarka boğaziyle ayrılmaktadır.

Groenland adasının yerli halkı Eskimolardır. Siyasi bakımdan Groenland, bir Danimarka müstemlekesidir. İklimi, çok sert ve şiddetlidir.

İngiltere kadar Birleşik Amerika da bu adaya büyük ehemmiyet veriyor. Çünkü Groenland Avrupa - Amerika yolu üzerinde çok mühim stratejik bir noktadır. Amerika, bu adanın Mihverin eline geçmesini hoş göremez. Görülüyor ki İslandadan sonra Groenland adası, Amerika - Avrupa yolu üzerinde ikinci mühim merhaledir. Bu ada, havacılık bakımından daha büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Esasen Amerikadan İngiltereye uçarak giden ağır bombardıman tayyareleri, Groenland'dan geçerler.

Bu iki adadan sonra Atlantik muharebesinde Arzicedid, Labrador, Feroe adaları ve Shetland mühim bir rol oynamağa namzeddirler.

Yapağı müstahsillerine

Ticaret Vekâleti, bazı şayialar üzerine bir tebliğ neşretti

Ankara 4 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ olunmuştur:

29 sayılı koordinasyon kararına tevfikan İktisat Vekâletile müştereken memleket dahilinde işlenmemiş yapağının 1941 - 1942 mahsul mevsimi için tesbit edilerek 10 nisan 1941 tarihinde Anadolu ajansı vasıtasile radyo ve gazetelerle ilân olunan azamî fiatları dolayısile:

1 — Bazı yerlerde bu fiatların hükûmetçe yükseltileceği şayialarının çıkarıldığı anlaşıldığından bu şayiaların doğru olmadığı:

2 — Bazı vilâyetlerde Fiat Murakabe komisyonlarınca mahallî fiatların, Sümerbank tarafından istihsal miktarları için ilân olunan müstahsilden mubayaa fiatlarından daha aşağı olarak tesbit olunduğu anlaşılmaktadır. Müstahsilin bu yüzden zarar görmemesi için mahallî fiatların da Sümerbank mubayaa ekiplerinin verdikleri fiatlara uygun olması hususunda komisyonlara talimat verildiği, bilûmum yapağı müstahsillerine bilgi için ilân olunur.

Erzurumda Atatürk günü

Erzurum 4 (A.A.) — Dün Erzurumlular, Ebedî Şef Atatürk'ün Millî kurtuluş savaşına başlamak için buraya gelişlerinin 22 nci yıldönümü büyük tezahüratla kutlamışlar ve söz alan hatipler bu hadisenin büyük değerini tebarüz ettirerek Atatürk'ün aziz hatırasını anmışlardır.

Merasime kıtaatın yaptığı bir geçit resmile nihayet verilmiştir.

Münakalât Vekilimiz şerefine Basın birliğinde çay ziyafeti

Münakalât Vekilimiz Bay Cevdet Kerim İncedayı Trakyadaki tetkik ve teftişlerinden dönmüştür. Vekil, bugün saat on yedide Basın Birliği mıntaka merkezine gelecekler ve şereflerine verilen çayda hazır bulunacaklardır.

Ankarada Devlet konservatuvarının ilk mezunlarına evvelki gün diploma tevzi edildiğini, bu merasimde Cümhurreisinin de bulunduğunu yazmıştık. Yukarıdaki resimde Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücel, Millî Şef ve hükûmet erkânı ile diğer davetliler karşısında nutkunu söylerken görünüyor.

Yiyecek maddeleri

İzmir, fiatlerin yükselişi üzerine Vekâlete müracaat ediyor

İzmirde çıkan Anadolu gazetesi yazıyor:

Vilâyet fiat mürakabe komisyonu son zamanda her türlü zarurî ihtiyaç maddelerinin gayri tabiî ve sebepsiz fiat tereffülerini göz önünde bulundurarak bu hususta esaslı tedkikat yapılmasını ve neticenin Vekâlete bildirilmesini muvafık görmüştür.

Komisyon, son defa yaptığı toplantıda, fiat mürakabe bürosu emrinde çalışan memurların çarşıda yaptıkları tedkikat neticesinde verilen rapor üzerinde görüşmelerde bulunmuştur. Bu raporda yiyecek maddelerindeki fiat artış nisbetleri etraflı bir şekilde kaydedilmiştir.

Komisyon yiyecek maddeleri fiatlerinin daha fazla artmalarına meyden bırakmamak için, bu kabil maddelerin normal zamanlarda toptan ve perakende satış fiatleriyle kâr nisbetlerinin tedkik edilmesini, Ticaret odası tarafından da bir rapor verilmesini kararlaştırmıştır.

Ticaret odasından rapor ve mütalâa gelir gelmez vaziyet Vekâlete bildirilecektir. Mürakabe komisyonu Vekâletin vereceği direktife göre fiatlerin yükselmesini önlemek için esaslı tedbirleri kararlaştıracaktır.

İzmirde akvaryom

Kültürparka yapılacak akvaryom için hazırlıklara başlandı

İzmir 3 — İzmir belediye reisliği, Türkiyede ilk olarak Kültürparkta vücuda getirilen hayvanat bahçesinin gördüğü alâkayı nazarı itibara alarak bir akvaryomun da tesisini kararlaştırmıştır.

Bu işi ve İzmirde balıkçılık işlerini tedkik etmek üzere Münakalât Vekâleti balıkçılık mütehassısı doktor B. Kemal Bayrakçı şehrimize gelmiştir.

Belediye reisi doktor Behçet Uz, doktor Kemal Bayrakçı ile Kültürparka girerek akvaryom tesis edilecek sahayı birlikte gözden geçirmişler ve bu mevzu hakkında müdavelei efkârda bulunmuşlardır.

B. Kemal Bayrakçı İzmirde balıkçılık mevzuunu da yakından tedkik edecek ve bu hususta icabeden raporları hazırlıyacaktır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Komşu delikanlı

Murad Tahir, son günlerde derin bir düşünceye dalmıştı.

«— Şu delikanlıyı tanıyacağım... Tanıyacağım amma kim olsa gerek?...» diye düşünüp duruyordu.

Boyuna zihnini yoruyor, bir türlü için içinden çıkamıyordu.

Pencereden bakıyordu: Karşı apartımanın alt katına giriyor, çıkıyor. Gene giriyor, gene çıkıyor... Kim bu adam?.. Kim? Otuz beş yaşlarında kadar vardı, siyah saçlı, siyah gözlü, geniş omuzlu, yakışıklı bir insan...

Fakat kim?..

Nihayet dayanamadı. Kapıcıya sordu:

— Ferdi Lütfullah bey... İzmirli imiş. Sarı Alizadelerden..

Murad Tahir yerinden sıçrar gibi bir hareket yaptı. Bereket versin kapıcı bunun farkına varmadı.

— Bu herifin kötü bir herif olduğunun farkına varmıyor musunuz?.. Yüzünde meymenet yok... Niçin evi kendisine verdiniz... Ben tutardım...

— İsteseydiniz boş daireyi size verirdik beyim amma, ne yapacaksınız?. Hem vallahi Ferdi Lütfullah bey hiç de fena adam değil... Altı aylığı peşin verdi... Bekâr oturduğu halde kadın filân getirmiyor.. Ayyaşlığı yok. Çok iyi bir çocuk...

İyi çocuk mu?...

Aman yarabbi..

Murad Tahirin dizlerinin bağı çözülüyordu.

Kapı karşı komşusunun kim olduğunu anlamıştı...

Hem de ne anlayıştı bu, yarabbi!..

Ferdi Lütfullah... Öyle mi?.. İzmirli... Sarı Alizadelerden... Aman yarabbi... Murad Tahir, onun babasının ne kadar malı varsa hepsinin altından girmiş, üstünden çıkmıştı... Biçarenin intihar etmesine sebep olmuştu... Bu hâdise cereyan ettiği sıralarda ancak yirmisine basan bu Ferdi de:

— Babamın katilini öldüreceğim... Ahdım olsun... - demiş...

Bu söz, Murad Tahirin hayata atılmasına, parlamasına sebebiyet vermişti. Ve işler sarpa sarmasından daha tezi yok, hemen fırlamış. İstanbula gelmişti. İzini kaybetmişti. Artık şu Ferdi Lütfullah belâsından kurtulmuştu.

Ne felâketli bir tesadüftü ki bu, işte oğlan dönmüş dolaşmış kendisine komşu gelmişti...

Olmuştu olacaklar...

Acaba bilip te mi geldi?..

Takip mi etti?...

İzini mi buldu?.

Yoksa, sırf tesadüfen mi?...

Hayır, tesadüfen olmıyacak.. Zira, delikanlının kendi penceresine doğru baktığını görüyor..

Şimdi, Murad Tahir yumuşamış, ihtiyarlamıştı. Eskisi gibi, aslanın ağzından kısmeti alacak yırtıcı kuşlardan değildi. Mücadeleci kabiliyeti azalmıştı. Bu derd, ona fena halde tesir etti.

Kızı:

— Baba... Sana ne oldu?... -diyor. - Rengin sarı. Ellerin titriyor. Konuşmuyorsun. Daima düşüncelisin..

— İnsan elbette bir şeyden ölecek... Benim de derdim bu galiba... - diye şakalaşmak istiyor.

Fakat lâtife, acı acı, dudaklarından dökülüyor.

Birdenbire aksileşiyor:

— Bu mahalleden taşınmak istiyorum.

— Niçin?

— Havası yaramıyor...

— A... Niçin, baba?... Benim bütün anbaplarım bu semtte.. Katiyen arzu etmem.. Katiyen..

Kızcağız ağlamağa başladı.

Eyvahlar olsun... Evlâdını da kıramaz... Tasavvurundan caydı... Bu işin içinden nasıl çıkacak!.

Sokakta yürürken, soğuk terler döküyor. Her an, bir kapının kuytuluğundan Ferdi Lütfullahın belirerek böğrüne bir bıçak saplıyacağını sanıyor.

Hülâsa, hayat, hayat olmaktan çıktı...

Arada sırada, pencereden bakıyor... Oğlan, onu gözetlemekte...

«— Planını zihninde hazırlıyor... İşim tamamdır...» diye düşünüyor...

Bir gün, kızına:

— Ben, seyahate çıkacağım. - dedi.

Bari, yeni kontrat zamanına kadar, Bursada, Ankarada, şöyle bir dolaşsa...

İki gün sonra hareket edecekti.

Öteberi almak üzere çarşıya gitti. Eve döndüğü sırada, arkasından bir adamın kendisini takip ettiğini sezdi. Dönüp bakmağa dahi cesaret edemiyordu.

Nihayet, omuzuna bir el değdi.

Titreyerek dönüp baktı.

Can düşmanı!

Ferdi Lûtfullah...

Kekeledi:

— Vallahi... Ben... Bu işi istemiyerek yaptım... Sonradan çok pişmanlık duydum.

Delikanlı, gülümsedi.

Herhalde bu tebessüm şeytanî ve hainane bir gülümseyiş olacak... Zalim katiller, şikârlarını ellerine geçirdikleri vakit, ntikam almadan evvel, hep böyle zalim zalim sırlarmış.

Şimdi hançer belirecek...

Saplanacak...

— Beni affedin, küçük bey... - diye yalvarmağa başlıyor...

Delikanlı da heyecanda...

— Fakat, beyefendi, o meseleleri unuttum bile... Size tamalle başka bir iş için müracaat ediyorum...

— ?..

— Kızınızı istiyeceğim... Sevişiyoruz... Bu izdivaca mâni olmayın..

Nakleden: **Hatice Süreyya**

RADYO

Bugünkü program

Öğle ve akşam

13,30 Program
13,33 Türkçe Pl.
13,45 Ajans haberleri
14,00 Riyaseticüm hur bandosu
14,45 Türkçe Pl.
15,00 Dans müziği plâk
18,03 Karışık şarkılar
18,30 Memleket Postası
18,40 Caz orkestrası
19,00 Konuşma
19,15 Caz orkestrası
19,30 Ajans haberleri
19,45 Çifte fasıl
20,15 Radyo gazetesi
20,45 Unutulmuş şarkılar
21,00 Ziraat Tak.
21,10 Dinleyici istekleri
21.40 Konuşma
21,55 Salon orkestrası
22,30 Ajans ve para borsası haberleri
22,45 Salon orkestrası

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!

Akşam'ın KÜÇÜK İLÂNLARI'nı dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu yorulmadan bulabilirsiniz.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Senelİği: 3600 altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Cemaziülâhır 10 — Hızır 61

	S.	İm.	Gü.	Öğ.	İki.	Ak.	Yat.
E.	6,31	8,50	4,34	8,34	12,00	2,02	
Va.	3,17	5,34	13.18	17.18	20,44	22,46	

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokağı No. 13

AKŞAM SPOR

Bugünkü millî küme maçları

Harbiye ve Maskespor takımları dün şehrimize geldi

Millî küme maçlarına bugün Şeref stadında devam edilecek ve Maskesporla Fenerbahçe, Galatasarayla Harbiye takımları karşılaşacaklardır. Millî küme maçları zarar ettiği için bu sefer Harbiye ile Maskespor takımları Ankaradan şehrimize gelmek üzere seyahat paralarını futbol fedarasyonundan almışlardır. Millî kümenin şampiyonu belli olduğu için bugün ve yarın yapılacak olan karşılaşmalar puan cetvelinde mühim bir değişiklik yapacak mahiyette olmadığından ehemmiyetini kaybetmiştir.

Bu müsabakalar daha fazla Ankara takımlarının son zamanlarda — biraz geç olmakla beraber — formunu bulduğu cihetle İstanbul takımları karşısında alacağı netice bakımından tekip edilecektir.

Galatasaray ile Fenerbahçe klüblerini puan bakımından hiç bir suretle alâkadar etmeyen bu müsabakaların zararla kapanacağı tahmin edilmektedir. Bugünkü müsabakalara Maskespor - Fenerbahçe karşılaşması ile saat 15,30 da başlanacaktır. Futbol ajanlığının bu maçlara aid olan tebliği şudur:

İstanbul futbol ajanlığından:

Şeref stadı: Saat 15,30 Fenerbahçe - Maskespor. Hakem: Ahmet Adem. Saat 17,30 Galatasaray - Harbiye. Hakem: Şazi Tezcan.

6 Temmuz pazar:

Fenerbahçe stadı: Saat 15,30 Galatasaray - Maskespor. Hakem: Adnan Akın. Saat 17,30 Fenerbahçe - Harbiye. Hakem: Selâmi Akal.

Bisiklet müsabakaları

İstanbul bisiklet ajanlığından:

1 — 6/7/1941 pazar günü sabahı saat 9,30 da sırf mükellefler arasında Mecidiyeköyü ile Hacıosman tepesi arasında gidip gelme suretile 21 kilometrelik bir yarış tertip olunmuştur.

2 — Mükellefler bu yarışa elerindeki mükellefiyet vesikasını ibraz etmedikçe giremezler.

3 — Aynı gün saat 10,30 da aynı yol ve mesafe dahilinde bu sene İstanbul yarışlarında birincilik, ikincilik ve üçüncülük kazanmamış olan ve mükellef olmayan bisikletçiler arasında ikinci bir müsabaka tertip edilmiştir.

4 — Yarışlara muayyen saatlerde başlanacağından geç kalanlar müsabakalara iştirâk edemezler.

5 — Her iki yarışta birinciden üçüncüye kadar derece alanlara birer madalya verilecektir.

6 — Koşucuların hazırlanmış oldukları halde yarış yerinde hazır bulunmaları ve isimlerini hakem heyetine kaydettirmeleri lâzımdır.

Bandırmada müsabakalar

Yüzme yarışından bir sahne

Türk sahillerinde kabotaj hakkının denizcilerimize verildiği günün 16 ncı yıldönümü Bandırmada merasimle kutlandı. Evvelden hazırlanan program mucibince merasime saat 15 te başlandı.

Bütün Bandırma halkı sahile toplanmıştı. İstiklâl marşını müteakip muhtelif teşekküller tarafından âbideye çelenk vazedilmiş ve Türk denizcileri namına bir hatip tarafından heyecanlı nutuk irad edilerek kapıtülâsyonların ilgası, Türk ticareti bahriyesinin inkişafı ve Atatürkün ve Millî Şefi'n Türk denizcilerine verdiği kıymet ve ehemmiyet tebarüz ettirilmiştir.

Bilâhare muhtelif deniz sporlarına başlanmış, birinci ve ikincilere mütenevvi hediyeler verilmiştir.

Müsabakalar: Küçükler arasında 50 metre serbest, bu müsabakaya 17 küçük yüzücü, 100 metre serbestte 9 yüzücü, 200 metre serbestte 7 yüzücü, 400 metre serbestte 4 yüzücü, sırt üstü 100 metreye 5 yüzücü, 100 metre kurbağalamaya 6 yüzücü iştirâk etmiştir. Yağlı direk ve ördek kapma müsabakasına ayrıca 100 e yakın yüzücü iştirâk etmiş ve alâka ile takip edilmiştir. Gençlik klübü kikleri ve şarpileri arasında tertip edilen yarış da çok heyecanlı olmuş ve bu suretle meraklılara güzel bir deniz günü geçirmiştir.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 176 Yazan: İSKENDER F. SERTELİ

Ancelos gülerek sordu:

— Birini mi arıyorsun, aslanım?

— Hayır. Kimseyi aramıyorum. Niçin sordun?

— Bir yabancıya benziyorsun da. Yabancılara yardım etmek vazifemizdir.

— Ben, misafirperver oldukları için Bizanslıları çok severim.

— Nerelisin?

— Eskiden Akdenizliydim. Şimdi Edirneliyim..

— Edirneye mi gideceksin?

— Evet. İki gün sonra Edirneye gideceğim. Sen ne iş yaparsın?

— Ben, kralın aslanlarını besler, onlara bakarım. Gündüzleri de ticaretle uğraşırım. Mal alır satarım.

— Kralın çok aslanı var mı?

— Hepsi yirmi iki tane. Bunların ikisi benimdir. Zengin bir insan olsaydın, bunların birini sana satardım.

Saide bu adamdan hiç de şüphelenmemişti. Aslan lâfını duyunca, içinde şöyle bir merak uyandı: «Padişahın aslan, kaplan meraklısı olduğunu biliyorum. Gelibolu muhafızı kendisine bir kaplan hediye etti. Ben de bir aslan götürsem, kimbilir ne kadar makbule geçer.»

Ve Ancelosa sordu:

— Bir aslana ne istersin?

— Elli Venedik dukası..

— Bu para ile insan bir esir satın alabilir.

— Çok mu buldun. Bir aslan, on esirden daha kıymetlidir. Esir pazarından her zaman esir satın almak mümkündür. Fakat, aslan pazarı yoktur. İstediğin zaman bin duka altını versen, bir aslan bulamazsın!

Saidenin koynunda parası vardı. Aslanı satın almağa karar vermişti:

— Peki, dedi, bir tanesini alacağım. Fakat, bunu Edirneye kolayca götürebilir miyim?

Ancelos omuzunu silkerek güldü:

— Bundan kolay ne var? Ben bir demir kafese koyarım. Kervan yerine kadar getiririm. Bir arabaya yerleştiririm. Sürücüler onu Edirneye kadar zahmetsizce götürürler. Hergün hayvanın ağzına bir parça et atmaktan başka külfeti yok.

— Pekâlâ. Satın alıyorum.

— O halde satılık aslanlarımı bir kere görmelisin! Biri koyu sarı.. diğeri çok tüylü ve fazla esmerdir.

— Madem ki görmek lâzım. Mümkünse göreyim.. hangisini beğenirsem, onu kafese koyar, Ayvansaraya gönderirsin, olmaz mı?

Saide sevinçle koynundan parayı çıkardı:

— İşte.. istediğin dukalar burada. Aslanı görünce veririm.

Ancelos:

— Haydi gidelim.. beğendikten sonra paranı alırım.

Dedi. Ancelosun adamları arkadan geliyordu.

Yürüdüler..

Ancelos Ayasofyaya kadar Saide ile şuradan buradan konuştu.

— Kervan iki gün sonra hareket edecek, değil mi?

— Evet. İki gün sonra..

— Ben aslanı, bu akşam ortalık kararınca kafese koyar, Ayvansarapa gönderirim. Kervanın hareket edeceği saate kadar adamlarımdan biri ona bakar.

Ayasofyaya geldikleri zaman öğle vakti olmuştu. Sarayın arka kapısı önünde konuşuyorlardı:

— Kral, aslanları sattığını duyarsa, bir şey söylemez mi?

— Hayır. Çünkü — dedim ya — aslanlardan ikisi benim malımdır. Yerim olmadığı için, ötekilerin yanında tutuyorum. Geçenlerde bir tane yavrusu vardı; bu yavruyu bir prense yirmi dukaya satmıştım. O ne kadar sevimli bir mahlûktu bilsen.

***

Gökyüzünün yere düştüğü gün...

Sarayın zemin katında bir odada oturuyorlardı.

Ancelos:

— Vezir Dimitriyos bahçeye inmiş. Şimdi nerdeyse yukarı çıkar. Biraz bekliyelim.

Diyerek Saideyi lâfa tutuyordu. Halbuki, Ancelos, bir aralık dışarıya çıkarak, Dimitriyosa: «Saideyi sarayın kadar getirdim. Biraz sonra tuzağa düşüreceğim.» diye haber göndermişti.

Saide, Ancelosa soruyordu:

— Bana vereceğin aslan dişi mi, erkek mi?

— Erkek..

— Ne yazık. Hiç yavrusu olmıyacak.

— Öteki dişidir. Paran varsa, ötekini de satayım. Biribirlerine eş olurlar.. yavrularlar.

— Ona ne istersin?

— Uyuşuruz. Fakat dişi aslan çok pahalıdır.

— İkisine birden yüz Venedik dukası vereyim.

— Pekâlâ. Hatırın için bu işi yapacağım. Madem ki padişaha hediye edeceksin.. çift olması lâzım.

Ancelos ayağa kalktı:

— Sen biraz otur burada. Ben gidip onları yuvasından ayırayım.. Bir kafese koyayım. Sen ikisini bir arada ve kafes içinde görürsün. Onları muhakkak ki seveceksin! Zira çok sevimli mahlûklardır.

Ancelos bunları söyler söylemez odadan çıktı.

Saide büyük bir itimadla koynundan paraları çıkarıp saydı.. minderin üstüne koydu:

— Ancelos altınları görünce sevinecektir. Para canlısı bir adama benziyor. Afrikadan Bizansa kadar getirilen aslanlar elli dukaya değil, yüz elli dukaya bile satılmaz. Ancelos bunları kimbilir nerden ele geçirmiş. Hele Edirneye götürürsem, padişahın ne kadar hoşuna gidecektir. Çift olması daha iyi bir tesadüf.

★

Ancelos dışarıya çıkar çıkmaz Dimitriyosa koştu:

— Onu, aslan satmak bahanesile buraya kadar getirdim. Yedikuleye götürmek imkânını bulamadım. Hele bir kere tuzağa düşürelim. Ondan sonra ellerini bağlar, istediğimiz yere götürürüz.

— Şimdi ne yapacaksın Ancelos? O, yaman bir kadındır. Dikkat et ki, seni yere vurmasın!

— Kabil değil. Beni kimse yere vuramaz. Her türlü tertibatı aldım. Onu bir aslan kafesinin içine düşüreceğim. Ve kafeste hapsedeceğim. Ondan sonra nasıl emrederseniz, o suretle hareket ederiz.

— Çok âlâ. Zaten o da ancak böyle bir kafese yakışır... Ben bir kenara gizlenip onun kafese düşmesini seyretmek isterim.

— Yan koridorun üstündeki pencerelerin arkasında saklanırız.. Bizim indiğimizi görünce kalkar ve uzaktan seyredersiniz.

Dimitriyos, bir kale fethetmiş gibi seviniyordu.

Saide tuzağa düştükten sonra krala gidip müjdeliyecek ve:

— Akdenizin bu meşhur kadın haydudu kafese girdi.

Diyecekti. İmparator onu kafeste görürse hiç şüphe yok ki çok memnun olacaktı.

★

Ancelos her şeyi hazırladıktan ve etrafı adamlarile iyice sardıktan sonra, odasına döndü.

Saide ayakta bekliyordu. Ancelosu görünce:

— Haydi, al şu paraları..

Dedi. İkinci aslanın bedelini de ödedi.

Ancelos altınları birer birer sayarak aldı, koynuna yerleştirdi.

— Artık zengin oldum demektir. Allah senden razı olsun Aslanlarıma çok müşteri buldumdu amma, iyi bakılmazlar diye acıyor ve bir türlü satamıyordum. Sen onları madem ki padişaha hediye edeceksin.. orada herhalde iyi bakarlar.

— Hiç şüphe yok, Ancelos! Sakın merak etme.. padişah vahşi hayvan meraklısıdır. Geçenlerde de Geliboludan kendisine bir kaplan göndermişlerdi. Çok makbule geçmiş. Onunla meşgul oluyormuş.

(Arkası var)

Tefrika. No. 125

Güzel Gözlü Kız

Aşk ve macera romanı **Nakleden: (Vâ - Nû)**

Doktor Rauf Tuğrul, o anda bir tereddüt geçirdi.

Muhaverenin bundan sonra alacağı şekil pek müşküldü.

Vehbi Feridun:

— Sanırım ki, bütün şerait, evlâtlarımızın istikballerini temine elverişlidir... — diyordu.

— Ben de böyle düşünüyorum.

— Buna rağmen henüz kat'î surette söz kesmiş değiliz.

— Arzettiğim gibi ben de hemen cevap verebilecek vaziyette değilim... Düşünecek zamanımız var...

— Öyle, efendim... Ben de esasen sizi sadece oğlumun düşüncelerinden haberdar etmek istiyordum... Böylece prensip itibarile mutabık kaldık demektir.

— Şayet kızım hakikaten Bürhanı seviyorsa, bu izdivaca bir mâni yok demektir. Zira, karım da taraftar olur.

Vehbi Feridun, bu söz kesiminden sonra, doktor Rauf Tuğrulun halinde bir heyecan, bir fevkalâdelik belirdiğini için için seziyor, bunun sebebini anlayamıyordu.

Bir sual daha sordu:

— Bu izdivaca ciddî bir mâni çıkamaz,, değil mi?

Gözler dalgın, alın kırışık, Rauf Tuğrul cevap verdi:

— Gayet hususî bir vaziyet var... Onu da nazarı itibara almak icap edecektir... Bunu oğlunuzla görüşmeyi düşünmüştüm...

Biraz sustu.

Devamla:

— Fakat sizde de oğlunuzun saf bakışlarını, temiz alnını gördüğüm için düşüncemi size de söylemekten çekinmiyeceğim...

Kararını vermiş gibi başını kaldırdı:

— Evet, size söyliyeceğim... Söylemeliyim...

Vehbi Feridun hayret etti.

— Kızınıza taallûk eden bir hususiyet mi?

— Öyle bir hususî vaziyet ki bizzat Aliyenin bundan haberi yok... Niçin gizleyeyim, bunu öğrenmek, sizin de, oğlunuzun da vereceğiniz kararlar üzerinde müessir olabilir...

— Bunu şimdi bana söyliyebilir misiniz, beyefendi?

— Evvelâ Burhanın bunu öğrenmesi lâzım gelmez mi?

— Fena bir şey mi bu?

— Telâkkiye bağlı... Sizin ve oğlunuzun telâkkilerinize...

— Siz de, zevceniz hanımefendi de bu izdivaca razı olduğunuza göre, artık mâniin ne olabileceğini beyhude yere düşünüyorum...

Vehbi Feridun:

— Çok geçmez, her şeyi öğrenirsiniz! - dedi.

Rauf Tuğrul:

— Müsaade edin de ısrarda bulunayım! Siz nasıl kızınızı severseniz, ben de öylece oğlumu seviyorum. Siz ve ben, bu iki gencin istikballerini avuçlarımızın içinde tutuyoruz. Gayet ustalıkla, ayni zamanda samimiyetle hareket etmeliyiz. Hele muhatabımız biribirimiz olunca anlaşamamıza imkân tasavvur edilemez.

— Bahsettiğim mevzu etrafında sükûtum uzun sürecek değildir.

— Pekâlâ... Mademki öyle istiyorsunuz, öyle olsun... Diğer cihetten benim size söyliyecek bir sırrım var...

— Bana mı?

— Evet, doktor bey... Bir itiraf... Zarurî bir itiraf... Sizinle şahsen henüz tanıştım. Az görüştük, az konuştuk. Fakat bu kısa muhavere esnasında da nasıl bir adam olduğunuz hakkında kanaat sahibi oldum. Öyle umuyorum ki bu söyliyeceklerim, vereceğiniz kat'î karar üzerinde menfi bir tesir icra etmiyecektir.

— Buyurun, Vehbi Feridun bey. Sizi dinliyorum... Emin olunuz hiç bir şey, oğlunuz hakkındaki teveccühümü sarsamıyacaktır.

— Beyefendi, demin bana, kerimeniz hanımefendinin bir... özründen... affedersiniz, mahiyetini anlayamadığım bir özründen bahsettiniz... Buna mukabil, ben de oğluma dair bir şey söyliyeceğim... Gerçi bugün evliyim; fakat Bürhan zevcemin oğlu değildir... Bürhanın, kanunî şekilde bir annesi yoktur.

Doktor, gayet tabiî bir ifadeyle:

— Bunu biliyordum! — dedi.

Vehbi Feridun, hayretle başını kaldırdı:

— Biliyor musunuz? Bu haberi size kim verdi?

— Bizzat Bürhan... Annesinden nikâhsız doğduğunu ve annesinin de vefat etmiş bulunduğunu söyledi.

— Allah Allah... Bürhan size böyle bir itirafta bulunduğundan bana bahsetmemişti. Bunda bana tekaddüm ettiğinden dolayı pek memnunum... Demek ki, maniini önceden bildirmiş, projesini arkadan söylemiş.

— Oğlunuz namuskârlık timsalidir... Yalnız bu hâdise, onu daha ziyade sevmem ve kendisine kollarımı daha ziyade açmam için kâfi sebeptir.

Malikenin kocası:

— Teşekkür ederim... — dedi. — Şimdi öyleyse her şeyi söylemek zamanıdır. Zira ben gizli kapaklı meselelere kalmasını arzu etmiyorum. Bana söyliyeceğiniz şeyleri merakla bekliyorum. Demin buraya girerken bazı müşküllerle karşılaşacağımı sanıyordum. Doğrusu bu derece hüsnü kabulü ummuyordum. Fakat ona mukabil, müstakbel gelinimin hayatı etrafında bir nevi sırrın da bulunabileceğini aklıma getirmemiştim. Bundan dolayı azıcık hayretteyim... Maamafih, arzunuz neyse öyle olsun... Eminim, söyliyeceğiniz sır ne olursa olsun, oğlum kendisi için emel olan bu izdivacdan vaz geçmiyecektir.

— Acaba?... Böyle mi düşünürsünüz, Vehbi Feridun bey?... Bunun böyle olmasını bütün kalbimle temenni ederim...

Ressam kalktı. Hürmetkârane bir selâm vererek:

— Müsaadenizi rica ederim... Artık ben gideyim... Vereceğiniz haberi, büyük bir merakla bekliyorum.

Rauf Tuğrul:

— Böyle alelâcele gitmeyiniz... Zevcem sizinle tanışmasını ister... Teşerrüfünüzden memnun olur...

Doktor zile bastı; içeri giren hizmetçiye:

— Git, bak, hanımefendi şayet aşağı inebilirse memnun oluruz! — dedi.

Aliyenin annesi, çok geçmeden göründü.

(Arkası var)

Başvekilin dahilî ve haricî siyasetimize dair beyanatı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Dünyanın geçirdiği büyük buhran içinde hâdiselerin tahakkuku âdeta baş döndürücü bir şekil almakta ve son altı aylık devre zarfındaki siyasî ve askerî faaliyetler, böyle kısa bir zamana maddeten sığmayacak kadar, hacim ve ehemmiyet itibarile hayret verici bir manzara göstermektedi..

Son zamanlara kadar bizden uzak sahalarda cereyan eden, fakat inkâsları bütün dünya ile beraber memleketimizde de kendilerini his ettiren harp facialarının, nihayet Türkiyemizi her taraftan çeviren yangınlarla ta yanıbaşımıza kadar sokuldu, geldi, Balkan harekâtı ve onu takiben Irak hâdiseleri, Suriye vakayii ve en nihayet dünyanın en muazzam iki ordusunu biaman hamlelerle birbiri karşısına diken Alman - Sovyet muharebesi, bu son ayların asırlarca anılacak hareketleridir.

Bu muazzam inkişaflar önünde, Türkiye, siyasetindeki istikrarı ve hedef birliğini isbat etmek için geçen kânunusanide size vâki olan maruzatımı, kelimesi kelimesine tekrar etsem, bugünün icaplarına olan mutabakatine ilâve veya tayyedilecek hiçbir cihet olmadığı tebarüz eder.

Evet, arkadaşlar, bugün de size, altı ay evvel söylediğim sözleri tekrarlıyarak hitap ediyorum:

Milletin ve memleketin selâmeti için ittihaz etmiş olduğumuz hattı hareketin isabeti, görülen inkişaflarla bir kere daha teeyyüt etmiş ve bizim yegâne gayemiz olan masuniyet umdesi, taahütlerimize tamaman sadık, siyasetimizdeki şuurlu istikrardan iyi neticeler alınmasını intaç etmiştir.

Türk - Alman münasebatı

Bu iyi neticelerin en başında, Türkiye - Almanya münasebatının aydınlanması ve Türk - Alman dostluğunun filen ihyası gelmektedir. Geçenlerde, yüksek tasvip ve tasdikinize iktiran etmiş olan Türkiye - Almanya muahedesi, imzası gününden itibaren mer'iyete girmiş ve akdine saik olan zihniyet dairesinde, her iki tarafça tatbik edilmekte bulunmuştur. Bu muahedenin gayesini ve hakiki manasını Hariciye Vekili 25/6/1941 tarihinde yüksek huzurunuza arzetti.

Aynı sözleri tekrardan içtinap ederek, şurasını bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki: Bu muahede, bir devrenin âcil ihtiyacını sun'î bir surette tatmine yarayacak akitlerden değildir, tabiî ve devamlı bir vaziyetin ifade ve tesbitini tazammun eden esaslı vesikalardan biridir.

Müzakeresi esnasında gösterilen hüsnü niyet ve bir an kararmıyan samimiyet havası, bu sözlerimin kuvvetli delillerini teşkil eder.

Muhterem arkadaşlarım,

Muharebenin son zamanlardaki inkişafları önünde, hükûmetiniz daimî bir teyakkuz içinde ve tasvibinize iktiran etmiş olan siyasetimizin ana hatları üzerinde yürüyerek faaliyetlerde bulunmaktan hâli kalmamıştır.

Asırlardanberi istiklâl uğruna kan dökmüş olan Balkan memleketlerinde yarınki teşekkülün istiklâle müstenit bir teşekkül olmasını hararetle temenni ederken, bu dileklerimizi tatmin edici emarelere de malik bulunduğumuzu söylemek isterim.

Irak hâdiseleri

Irak hâdiseleri çıktığı vakit, dostumuz Irak milleti ile bizim ve onların müttefiki olan İngiltere arasındaki ihtilâfın, kan dökülmeksizin halli için yapmış olduğumuz teşebbüsler, maalesef müsmir olamamış ve hadisat bildiğiniz şekilde inkişaf etmiştir. Irak'ın, bu vaziyete rağmen, istiklâlini teyit etmek suretile müttefikimiz İngilterenin göstermiş oldukları itidal ve basiretten dolayı kendilerini ve Irak milletini şayanı tebrik görürüm.

Suriye hâdisatında Türkiyenin rolü

Suriye hadisatında, Türkiyenin rolü tahmin buyuracağınız veçhile, çok naziktir. Suriyenin coğrafi vaziyeti, emniyetimiz bakımından haiz olduğu ehemmeyet ve sonra da orada birbirile çarpışan iki devletin bizimle ayrı ayrı olan münasebetleri, bu nezaketin derecesini göstermek için kâfidir zannederim.

Bu hâdiselerin akıbeti ne olursa olsun, Suriyenin bizim için haiz olduğu ehemmiyet değişmiyeceği gibi Suriyelilere karşı olan sempatimize de halel gelmiyecektir.

Alman - Sovyet muharebesi müvacehesinde Türkiye

Alman - Sovyet muharebesi muvacehesinde Türkiye, siyasetinin coğrafi mevkiinin tabii icabı olan hattı hareketi derhal ittihaz ve ilânda tereddüt etmemiş ve hükûmetiniz, bu muharebeden doğan vaziyet önünde, Türkiyenin bitaraflığını Almanyaya, Sovyetler Birliğine ve diğer devletlere resmen tebliğ etmiştir.

Bu hattı hareket ahdî vaziyetlere uygundur ve Türkiye menafii bakımından en doğru ve hayırlı bir yoldur.

Dünya mukadderatı için hayırlı bir alâmet

Arkadaşlarım,

Yine bu geçen aylar zarfında muhtelif devlet adamlarının söyledikleri nutuklar, siyasi faaliyetin mühim anasırını teşkil etti.

Bunların umumi mânaları üzerinde tevakkuf etmiyerek, her birinde bize aid olan kısımların, tâ evveldenberi takip edegeldiğimiz siyasette hiç kimseye dokunan bir cihet olmadığını gösteren sözlerin, muharibler arasında bile bir fikir vahdetine vesile teşkil ettiğini ve bunun dünya mukadderatı için hayırlı bir alâmet olduğunu ehemmiyetle zikretmek isterim.

Tarih bir gün bu muazzam mücadele esnasında Türkiyenin rolünün ne kadar insanî, ne derecelerde hüsnüniyetle meşbu olduğunu kaydedecektir. Fakat daha bugünden, hayat mücadelesi bütün şiddetile devam ederken sarfettiğimiz mesaî, dostluklarımıza ve teahhütlerimize vermiş olduğumuz kıymet, sözümüze olan sadakatimiz, medeniyet dünyası önüne açık alnıla çıkmamızı temin etmiş bulunuyor.

B. Hitler ve B. Mussolini'ye teşekkür

Alman devlet reisi Hitler, 4 mayıs tarihli nutkunda Türk - Alman dostluğuna verdiği kıymeti tebarüz ettirirken, memleketimiz için kullandığı kelimeler, Hariciye Vekilinin de size arzetmiş olduğu veçhile, bütün Türk milletinin kalbine hitab eden ve o kalbde hakiki makesler bulan kelimeler olmuştur.

Bu Kürsüden kendilerine hararetle teşekkür etmeyi vecibe addederim. Bizim hissiyatımız da Büyük Alman milleti için aynıdır ve onun bu dostluğuna kıymet veren, medeniyet âlemindeki yüksek mevkiine hürmet eden bir milletiz. Aydınlatmış ve ihya etmiş olduğumuz dostluğun saf havası içinde, bundan böyle hiçbir suitefehhüm zehirinin karışmamasını bütün kalbimizle temennî ederiz.

İtalya hükûmeti reisi Mussolini de 10 haziran tarihli nutkunda bize dostane kelimelerle hitab ediyor. Kendisine gene huzurunuzda teşekkür etmek iserim.

1928 muahedesi bizim için de meridir. Ve Türk - İtalyan münasebatı, o esaslar dairesinde dostane bir seyir takib etmektedir.

Türk - İngiliz münasebatı

Türk - Alman muahedesinin akdinden sonra, Avam kamarasında cereyan eden müzakereler, hepinizin malûmudur. Başvekil Churchill'in müzakerelere yaptığı muhtelif müdahaleler ve Hariciye Nazırı Eden'in nutku. Türkiye - İngiltere münasebatının hangi esaslara istinad ettiğini bütün dünyaya göstermiştir.

Türk ve İngiliz milletleri tam bir siyasî olgunlukla birbirlerini tanıyarak ve anlıyarak münasebetlerini bugünkü itimad, hürmet ve muhabbet seviyesine isal etmişlerdir.

İngiliz milleti, Türk'ün ahde vefasını birçok vesilelerle denemiş, anlamış ve ona itimad etmiştir.

Mevzuubahsettiğim müdahale ve nutuklarda bize karşı gösterilen anlayış, ancak birbirlerinden şüphelenmeyen iki memleket arasında vukua gelebilir kanaatindeyim. İngiltere devlet adamları, o Türkiye siyasetinin esasen bu sulh yolunda inkişaf ettiğini bilirlerdi. Binaenaleyh Türk - Alman muahedesinde kendilerini hayrete düşürecek bir nokta mevcud değildir. Buna rağmen en büyük düşmanile dostluk muahedesi yapan ve o dostluğu tutacağı malûm bulunan müttefikinin hareketini, samimî zihniyet ve anlayışla telâkki etmek, tam mânasile centilmen olan bir millete hâs bir fazilettir ki, bunu burada söylemekten hususî bir zevk hissetmekteyim.

Muhterem arkadaşlarım,

Gene, son zamanların nutuklarında ve neşriyatında sizi üzdüğünü bildiğim bir nokta belirdi.

Memleketimizin bir parçası üzerinde, bir takım emeller izhar edilmiş olduğu resmî ağızlardan iddia ve gene mukabil resmî ağızlardan tekzib olundu. Bunlar üzerinde tevakkuf etmek ve muhakemeler yürütmek niyetinde değilim. Yalnız şurasını söylemek isterim ki, hükûmetiniz, bütün bu haberleri ilk gününden itibaren hassasiyetle takib etmiş ve velev ki hayal sahasında olsun, bu sözlerin kulaktan kulağa söylenmesine alâkasız kalmamıştır.

Sizi bütün kuvvetimle temin edebilirim ki bugün de yarın da aynı hassasiyeti gösterecek ve nerede kimler arasında olursa olsun, bu gibi faaliyetleri yakından takip ederek, icab eden karar ve tedbirlere tevessülden geri kalmıyacağız.

Aziz arkadaşlarım,

Dünyayı yerinden sarsan bu badire, önünde, harb felâketlerinden bugüne kadar uzak kalabilmiş olan aziz vatanımız bu saadeti Türk milletinin ruhunda mündemiç merdlik, dürüstlük ve açık kalblilik hissiyatına ve Büyük Şefinin etrafındaki milli birlik kanaatine ve durumuna medyun bulunmaktadır.

Milletimizin sarsılmaz azmi, her kendini sayana karşı saygı hisleri beslemesi, her seven kalbe kendi kalbini açması, bizim için bugüne kadar olduğu gibi, yarın da en kuvvetli tahaffuz âmili olacaktır.

Hükûmetiniz bu hasletlerde bulduğu kuvveti, müzaheretinizle bir kat daha arttırarak sizin çizdiğiniz yoldan vakar, sükûnet ve teyakkuzla yürümekte devam azmindedir.

Tipler ve vakıalar

(Baş tarafı 4 üncü sahifede)

rine Taşlıcaya mutasarrıf ve kumandan olarak tayin edilmişti. Sultan Hamid, biraz kuşkulandığından, biraz da Taşlıca gibi mühim bir yeri idare edecek liyakatta gördüğünden merhum Süleyman paşayı buraya geniş salâhiyetle tayin etmiş. cülûsunun ilk senelerinden meşrutiyete kadar Taşlıcadan ayırmamıştı. Babam, on küsur sene, Süleyman paşanın tahrirat müdürlüğünü de yapmıştı. Babam, Taşlıcaya gittiği zaman bekârdı. Ata, bir kadın itina ve intizamile babama bakıyor, rahatını temin ediyordu. Bir müddet sonra babamın evlenmesi lâzım geleceğinde ısrara başlamıştı.

Ata efendinin tavassutu ile Süleyman paşa merhum, pek sevdiği ve takdir ettiği tahrirat müdürüne kendi akrabasından olan annemi vermişti. Bu vesile ile Atayı da yakından tanıyan Süleyman paşa, yalnız adî cinayetlerden, vakalardan dolayı değil, çetecilikten mahkûm ve maznun olan yüzlerce mevkufun bulunduğu Taşlıca hapishanesi sergardiyanlığı için de Ata efendiyi pek münasip görmüştü.

Rumelinin muhtelif yerlerinden getirilen Boşnak, Arnavut, Karadağlı, Sırp, hattâ Bulgar mahkûmlar birbirlerile geçinemez insanlardı. Bunların aralarında sık sık döğüşme ve yaralama vakaları eksik olmazdı. Ata efendi, Taşlıca hapishanesi sergardiyanlığında gayet sıkı bir otorite ile çalışmış, azılı haydudları yıldırmış, aynı zamanda da fakir mahpusları çok himaye etmişti. Meselâ üstü, başı perişan olan mahpuslar için Taşlıcanın zengin tacirlerinden, parasını vermeksizin, Amerikan bezi almış, bizzat kendisi iç pantalonu ve gömlek dikerek bu adamları sevindirmişti. Maaşının da bir kısmını gene fakir mahkûmların işlerine yardım için ayırmıştı. Ata bu suretle kalben temiz bir adam olduğunu da gösteriyordu.

Şimdi vaziyetini yeniden tanzim eden Atanın mizacı, onu gene rahat bırakmıyordu. Taşlıcada kısa bir zaman içinde kendisine birçok dost edinen Ata, Abdülhamid idaresine karşı tanıdıklarını tahrike başlamıştı. Bahusus Bosna - Herseğin ve kısmen Taşlıcanın Avusturya askeri işgali altında bulunması Ata için padişahı tenkide büyük bir sebepti. Memleketin mühim bir parçasının ecnebi işgali altında bulunmasından başlıca mesul sultan Hamitti. Bu sözleri her önüne gelene söyliyen Ata yüzünden babamın da vaziyeti müşkülleşiyordu.

Mutasarrıf Süleyman paşa, Atanın cesaret ve merdliğini yakından takdir ettiği için kendisini himaye ediyordu. Paşa, kaç defa Atayı çağırıp nasihat etmiş, fakat bir fayda vermemişti.

Nihayet bir gün mabeyin başkâtipliğinden gelen bir şifre üzerine Atanın tevkifile İstanbula gönderilmesi «iradei seniye iktizasından olduğu» bildiriliyordu.

Sarayın bu emrine rağmen Süleyman paşa bir taraftan Atayı Avusturya işgal sahasına aşırırken diğer taraftan da birkaç gündenberi bir «semti meçhule» gittiği, maamafih derdesti için icab eden tedbirlerin alındığını, hakkında da takibat yapıldığını saraya bildirerek Atayı kurtarmıştı. İşte merhum Ata efendi, henüz daha Rumelide genç Türk teşkilât ve faaliyeti başlamadan 308 tarihinde ve hiç bir kimsedesn mülhem olmıyarak âlenen saraya muhalefet etmeğe ve kabil olsa bir ihtilâl cemiyeti kurmağa teşebbüs edecek kadar istibdad düşmanlığını göstermişti.

Merhumun Rumelide geçirdiği macera dolu hayatını bundan sonra yazacağım.

M. R.

YENİ NEŞRİYAT:

YÜRÜYÜŞ

Bu isimle aylık fikir san'at mecmuasının 1 inci sayısı zengin münderecatla çıkmıştır.

Kayıp Fotoğraf makinesi

2 Temmuz çarşamba günü akşamı Sirkeci, Çekmece arasında birinci mevki vagonda Valglanderc marka bir fotoğraf makinesi unutulmuştur. Akşam gazetesi idarehanesinde ilân memuru Bay Nuriye müracaat ettiğinde adresi verilecek ve memnun edilecektir.

KAYIP ÇOCUK

Peker isminde beş yaşında bir erkek çocuk 2 temmuz çarşamba günü ikindi vakti Piyerloti caddesinde 41 No. lı evin önünde oynamakta iken kaybolmuştur. Gören ve bilenlerin Çemberlitaş Nuruosmaniye kapısı karşısında 110 No. lı dükkânda sucu Ahmede bildirmeleri insaniyet namına rica olunur.

Refah faciası

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

tahrik etmek gibi esasen mahallerinde başlamış olan bütün muavenet tedbirleri Genel Kurmay Başkanlığı ile birlikte alındı. Kıbrıstan dahi mümkün olan tayyare ve motör gibi deniz vesaitinin bu arama işine yardım etmeleri İngiliz makamatından rica edildi.

Arkadaşlar, kemali teessürle arzederim ki facianın vukuu anından itibaren 36 saat gibi mühim bir zaman geçmiş olduğu ve infilâk tesirile geminin telsizinin de işlemez bir hale geldiği içindir ki bu çok güzide ve kahraman arkadaşlarımızın imdadına yetişmek müyesser olmamıştır. 19 subay, 63 erbaş, 68 er denizden ve bir subay, 20 talebe havadan ve 28 kişi de gemi mürettebatından mürekkep işbu 200 kişilik güzide kafileden, 28 kişi yukarıda arzettiğim cankurtaranla ve 4 kişi de yapılan tarama neticesinde ki bunların 4 ü deniz subayı, 15 i deniz erbaşı, 5 i deniz eri ve bir hava subayı. 4 ü hava talebesi ve 3ü de gemi mürettebatıdır. Ceman 32 kişi kurtulabilmiş, büyük ekseriyet maalesef vatan ve vazife uğrunda şehid olmuşlardır. -Allah rahmet etsin sesleri-

Arkadaşlar, hepimizi millî mateme gark eden bu facianın hangi sebeplerden ileri geldiğini tahkike başlamış bulunuyoruz. Tahkikat en ufak teferruatına kadar derinleştirilecek, bu meyanda bilhassa geminin nasıl intihab edildiği, bu seferi yapmağa müsaid olup olmadığı, emniyet ve tahlisiye bakımından alâkadar makamlarca tedbir alınıp alınmadığı, Mersine vardıktan ve kafilenin hareketi taayyün ettikten sonra emniyet tedbirlerinin vazifedarlar ve kontrol ve takviye edilip edilmediği velhasıl geminin tam seyir yapabilir bir halde yola çıkarılıp çıkarılmadığı tahkik heyetlerimizce incelenmektedir. Mesuller kayıdsız ve şartsız kanun hükmüne teslim olunacaktır. -Bravo sesleri-

Arkadaşlar, geminin bir serseri manyle mi battığı veya hain ve alçak bir elin attığı torpil ile mi batırıldığı keyfiyeti üzerinde ehemmiyetle durmakta ve bu muammayı halletmek için bize bu doğru yolu gösterecek en şumullü yollardan araştırmalar yapmaktayız.

Muhterem arkadaşlar, uğradığımız felâket çok büyüktür. Bu elim ziyadan dolayı donanma ve hava kuvvetlerimize en derin teessür ve taziyetlerimizi arzederken sizin hissiyatınıza da terceman olduğumu zannediyorum. Şehitlerin ailelerine hükûmetçe mümkün olan yardımın yapılması üzerindeyiz.

Maddiyetle telâfi edilmiyecek felâkete uğrıyan bu vatandaşlara derin elem ve teessürlerini candan paylaşır aziz şehidlerimiin mukaddes hatıraları önünde hürmet ve tazimle eğilirim.

Millî Müdafaa Vekilini takiben kürsiye gelen Seyhan mebusu B. Hilmi

Milli Müdafaa Vekilini takiben kürsiye gelen Seyhan mebusu B. Hilmi Uran, Bayan Nakiye Elgün (Erzurum) ve B. Fazıl Ahmed Aykaç beyanatta bulunmuşlardır. Beyanatlardan sonra vatana hizmet yolunda hayatlarını feda etmiş olan bu vatandaşların hatıralarına hürmeten beş dakika ayakta sükût edilmesi hakkında Akagündüz -Ankara- ve arkadaşları tarafından verilen bir takrir ittifakla kabul edilmiş ve bu suretle aziz ölülerimiz taziz edilmiştir.

Ruzname

Meclis, bundan sonra ruznamesine geçerek devlet memurları maaşatının tevhit ve teaddülüne dair kanuna bağlı bir numaralı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihasile askerî tayinat ve yem kanununa ek kanun lâyihasını ve Hatay Ziraat bankasının ipotekli ve müteselsil kefaleti zirai alacaklarının taksitleri devlet memurları aylıklarının tevhit ve taaddülüne aid kanuna ek kanun lâyihasının üç numaralı cetvelinin değiştirilmesine aid lâyihaları müzakere ve kabul eylemiştir.

Büyük Millet Meclisi gene bugünkü toplantısında dahiliye memurları kanununun ikinci ve üçüncü maddelerinin değiştirilmesine aid kanun lâyihasile Maliye Vekâleti teşkilât ve vazifelerine aid kanuna ek kanun lâyihasını Uzunköprü ile Svilingrad arasında Türk toprağı haricindeki demiryolu kısımlarının işletilmesine mütedair lâyihayı müzakere ve kabul eylemiştir.

Meclis, gelecek toplantısını 4 ağustosta yapacaktır.

Hariciye memurlarından merkeze nakledilenler

Ankara 4 (Telefonla) — Atina büyük elçiliği müsteşarı Saip Kıran, başkâtip İsmail Uşşaklı, ikinci kâtibi Necdet Kent ve Belgrad elçiliği başkâtibi Füruzan Selçuk, ikinci kâtibi Şemseddin Mardini, üçüncü kâtibi Mustafa Kayagil merkeze nakledilmişlerdir.

Gezici muallimlerin harcirahı

Ankara 4 (Telefonla) — Gezici öğretmenlere ve baş öğretmenlere gezmeleri için harcırah mukabili olarak verilen paralardan hava kuvvetlerine yardım vergisi kesilmiyecektir.

Apartıman sahipleri!

Boş dairelerinize iyi kiracı bulmak için «AKŞAM» ın KÜÇÜK İLÂNLARI ndan istifade ediniz.

Maarif Vekilliğinden:

Ortaokullara matematik, tabiiye, fransızca, almanca ve ingilizce dersleri için öğretmen muavini olmak isteyenler için İstanbulda; yüksek öğretmen okulunda. Ankarada; Gazi terbiye enstitüsünde 15/Eylûl/941 de başlamak ve 25/Eylûl/941 akşamı nihayet bulmak üzere bir imtihan açılacaktır. Lise veya öğretmen okulu mezunlarından talip olanların bulundukları mahallin maarif idarelerine müracaat ederek imtihanlara girme şartlarını öğrendikten sonra 1/IX/941 tarihine kadar vekilliğimize belgelerini göndermeleri ilân olunur. (3662 - 5119)

Hava gedikli namzedlerine

Gedikli namzetlerinden 333 doğumlu olup evrakları tamamlanmış olanlar 7 temmuz 941 tarihinde sevkedileceklerinden bunların pazartesi günü saat 8 sekizde kurumda bulunmaları ilân olunur. (5447)

Matbuat Umum Müdürlüğünden

Radyodifüzyon müdürlüğünde münhal 25 lira maaşlı kütüphane memurluğuna Ankarada 14/7/941 günü saat 16 da yapılacak imtihanla bir memur alınacaktır.

Taliplerin lise mezunu olmaları ve bir ecnebi lisanına vakıf bulunmaları şarttır. İmtihanda müsaid şerait arzedenler arasında ikinci ve bir lisan bilenler tercih edilecektir.

İmtihana iştirâk edeceklerin memurin kanununun 4 üncü maddesindeki vesaikle 14/7/941 tarihine müsadif pazartesi günü saat 12 ye kadar umum müdürlüğe müracaatları. (3872) (5386)

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli	İlk teminatı	
5471,03	410,32	Eminönü mıntakasında, Yeşildirekte Hocahan; Sultan odaları Caferağa, Kabasakalda Mimar Mehmet ağa sokaklarının âdi kaldırım inşaatı.
9813,38	736,38	Zincirlikuyu asri mezarlığında yaptırılacak mermer kapı ve divar inşaatı.
1154,80	86,61	Kabataşta yeniden tanzim edilen meydanda yaptırılacak kanalizasyon inşaatı ve tamiratı.

Keşif bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif ve şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 16/7/941 çarşamba günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden sekiz gün evvel Belediye Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 941 yılına ait ticaret odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (5303)

Merkez Hâl Müdürlüğünden

Hâlde 49 No. yazıhanenin müsteciri Veysel And terki ticaret ettiğinden mumaileyhden alacağı olan müstahsillerin bir ay zarfında müracaat etmeleri. (5448)

İstanbul mıntaka Liman reisliğinden

Eylülün 1 inci günü başlamak üzere telsiz tatbikat mektebinde bir telsiz kursu açılacak ve 7 ay devam edecektir. Kursda muvaffak olanlara telsiz muhabere memuru şehadetnamesi verilecektir.

Ticaret gemileri mürettebatından kursa iştirâk etmek arzusunda olup aşağıdaki şartları haiz bulunanların temmuzun 10 uncu gününe kadar riyasetimiz fen heyetine müracaatları.

1 — Tercihan orta okul mezunu olmak veya bu derece tahsil görmüş bulunmak.

2 — Talipler kursa girmeden evvel kendi nam ve hesaplarına kulak muayenelerini yaptırarak kulaklarının sağlam olduğu hakkında rapor almak.

3 — Kursda lüzum görülecek bütün tedris malzemesi kendileri tarafından tedarik edilmek. (5416)

BULMACAMIZ

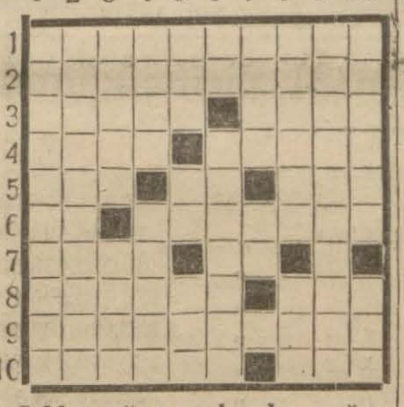

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Yüksek ilim müessesesi.
2 — Ayrılık ateşi.
3 — Azim kudreti - İbadethane.
4 — Burgulu çivi — Bol bol vermek.
5 — Ehemmiyetin başı — Bir azamız — Sonuna «T» gelirse âsiler olur.
6 — Tersi güzel sanattır — Dokunmak.
7 — Sovyet sosyalist cümhuriyetleri birliği — İsmi işaret.
8 — Tersi gramerde fiilin bir halidir — Bir sorgu.
9 — Sürtünmek.
10 — Tersi malın cinsi demektir — Bir çift.

Geçe nbulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Harpgemisi, 2 — Akarak, Kız, 3 — Rahibeler, 4 — Primadonna, 5 — Gabavet, An, 6 — Ekedebi, Şa, 7 — Loti, Lıd, 8 — İken, Luko, 9 — Sırnaşık, 19 — İz, Anadolu.

İstanbul asliye dördüncü ticaret mahkemesinden: 40/184

Kalkavan zade Rıza ve oğlu İsmailin talebile mahkemece satılmasına karar verilen takriben 3500 ton fransız çimentosunun 12/7/941 tarihine müsadif cumartesi günü saat 10 da çimentoların bulunduğu Tophanede eski Ford otomobil fabrikası hâlen Ford Transit antrepolarında satışı icra edileceğinden talip olanların yukarıda yazılı gün ve saatte mezkûr antrepoda hazır bulunmaları ilân olunur. (5845)

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde katî teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

Açık Arttırma İle Fevkalâde SATIŞ

941 temmuzun 6 ncı pazar günü saat 10 da Nişantaşında Güzel - Bahçe sokağı Amerikan hastanesi köşesinde 12 No. lı NAZIM - Bey Apartımanın 3 üncü dairesinde gayet kıymetli eşyalar açık arttırma suretile açılacağı ilân olunur. Asri vitrinli büfe, dresuar, masa ve 12 sandalya, aynalı dolap, 2 komodin, tualet, iki kişilik karyola ve markizden mürekkep gayet nefis yatak oda takımı, kadife kaplı modern 3 parça salon takımı, asrî divan, yazıhane ve bütüphane. Amerikan Demontablı markalı yazı makinesi Safar marka Radyo 12 lâmbalı, Safar marka Pikaps, 43 parça mükemmel tabak takımı, 44 parça gayet güzel çatal bıçak takımı, muhtelif gümüş çatal bıçak takımları, yeni halde Kelvinatör marka buz dolabı, muhtelif Japon ve Kütahya vazoları ve biblolar, tül ve kumaş perdeler, karyolalar, Singer dikiş makinesi, avizeler, portmanto, demir soba, muşambalar ve hayli mutfak takımları, Jünker marka havagazı ocağı, yeni halde Sahibinin - Sesi gramofon vesair lüzumlu eşyalar. Tebriz ve Buhara halı ve Seccadeleri. Pey sürenlerden 100 de 25 teminat alınır. Satış pesindir.

Açık Arttırma İle Fevkalâde SATIŞ

1941 Temmuz 6 ncı pazar günü sabah saat 10 da Beyoğunda İstiklâl caddesinde Melek Sinema sokağında, Melek Sinemasının üzerinde, Melek Apartımanının 4 No. lı dairesinde maruf bir aileye aid çok kıymetli eşyalar ve vazolar, biblolar açık arttırma ile satılacaktır. Nadide İngiliz usulü açık üzeri aynalı ve mavon kaplamalı asrî 9 parça komple yemek oda takımı, keza kırmızı tabanca boyalı kusursuz 11 parça asrî yemek oda takımı, asrî ve ceviz kaplama 2 ağaç karyolasile komple oda takımı, tek aynalı ve iki kapılı masif dolaplar, sarı karyolalar, Marketeri nadide bir BAYU, FRANSIZ mamûlâtı ve Ampir Stilde mavon salon takımı, hakiki Paris mamûlâtı diğer bir salon takımı, ipekli perdeler, mavun cafes bir yazıhane koltuğu ile divan, bronz heykeller, Saçuma Japon, Kütahya vesair nadide vazolar ve duvar tabakları. Tanınmış ressamların imzasını havi yağlı boya resimleri SAX ve Drezden gruplar ve tabakalar, Ampir saat ve şamdanlar, 136 parça gümüş çatal bıçak takımı, bir çok gümüş Port - Kart, ekmeklik pasta takımı vesaire, kristal vazolar ve kadehler, Avrupa mamûlâtı 2 deri koltuk, keza balansuar üzeri derili, koltuklar, salon masaları, sedefli tabureler, bronz masif ve asrî avizeler, maden tepsiler ve yazılması gayri mümkün bir çok eşpalar ve biblolar. İpekli vesair seccadeler.

Doktor

ÇIPRUT

Cildiye ve Zühreviye mütehassısı Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı. Tel: 43353

BEBEK Belediye BAHÇESİ

Hergün: LANTOS orkestrası

Şantöz M E R i

Muazzam Varyete Programı

Alaturka ve Alafranga Mutbah

Lüks Servis

Gece saat 24 e kadar vesaiti nakliye temin edilmiştir.

Bu akşam saat 3 e kadar — Telefon: 42690

TEPEBAŞI BELEDİYE BAHÇESİ'nde

Şişli Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine büyük gece eğlenceleri

SAFİYE

ve arkadaşları

Uzun müddettenberi büyük fedakârlıklarla hazırlanan

BAKİRELER AYİNİ

12 Tablo büyük revü (İlk defa olarak)

Yazan: Ziya Şakir - Bestekâr Şefik Gürmeriç - sahneye koyan: 15 sene Amerikada Rejisörlük yapan Zenci Ali Rıza San'atkâr İSMAİL DÜMBÜLLÜ ve arkadaşları tarafından

BATAKHANE YOSMASI Kahkahalı komedi

Alafranga kısmı: GARDEN BAHÇESİ saat 3 e kadar

Zenci Ali Rıza'nın iştirâkile JAPON PANDOMİM BALETİ, Taksim Belediye Bahçesinin bütün VARYETE NUMARALARI bu geceye iştirâk edeceklerdir. Duhuliye serbesttir. Fiatlarda zam yoktur.

EKSPOZİSYON

Avrupadan diplomalı Terzi ve Kürkçü

SAADET

BU AKŞAM saat 19 da SUADİYE Gazinosunda
6/7/941 Pazar saat 20 de Büyük Ada Otel de la PLAJ'da
12/7/941 Cumartesi saat 19 da Taksim BELEDİYE Gazinosunda
13/7/941 Pazar saat 19 da Tarabyada Tokatlıyan Otelinde
Yazlık Ekspozisyonunu sayın bayanlara takdim edeceğini bildirir. İstiklâl Cad. 292. Tel: 41492.

RİDA DİŞ SUYU

Ağız ve boğaz iltihapları Rida diş suyu mahlûlünün gargarası ile şifa bulur. Sağlam hastalıklarda gargara papılması tavsiye olunur.

ZAYİ — İstanbul emniyet müdürlüğü dördüncü şubeden aldığım 31/28145 sicil numaralı ve 27/9/938 tarihli ikamet tezkeresini kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Vasil oğlu Yani Niko

ZAYİ — Devlet Denizyollarından almış olduğum 6800 No. lı hüviyet varakamı zapi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Devlet Denizyolları Mersin vapuru Yağcısı Emin Öksüz

Fennî Sünnetçi

AVNİ TÜRKCAN

Aşı, enjeksiyon, kanlı, kansız hacamat ve pansuman yapılır.

Kabine: Çarşıkapı tramvay durağı No. 99 Fennî sünnetçilik.

ZAYİ — Muğla jandarma alayı Marmaris bölük merkez efradından 357 künye numarasında mukayyed askerlik tezkeremi ve beraberinde Kasaba nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1319 tevellütlü Abdullah oğlu İbrahim Yitik

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

BULUNMAZ FIRSAT

Kadıköyde Mühürdar ile Fenerbahçe arasında deniz kenarında fevkalâde nezaretli bazı yerler satılıktır.

1 — Kâgir ve hiç bir tamire lüzum olmadan oturulabilecek 15 odalı bir hane, arkasında birkaç yüz arşın ve ağaçların tamamen gölgelediği bir bahçesi vardır.

2 — Kalorifer ve sıcak su tesisatını havi, salonları parke, yağlı boyalı 17 odalı lüks kârgir bir hane. garajı ve terasları vardır.

3 — 1500 metro murabbaı, İstanbulda emsali nadir bulunur, deniz kenarında bir arsa.

İstanbulun en güzel noktalarında kâin olan bu yerler mutavassıta hacet kalmadan doğrudan doğruya sahibi tarafından satılmak niyetindedir.

İsteyenlerin Beyoğlu İstiklâl caddesi 471 numarada Haşım'a müracaatları.

BÜYÜKDERE

BEYAZ PARK ve yüzme HAVUZLARI

Her cumartesi ve pazar CAZ - DANS - DENİZ EĞLENCELERİ AÇILDI:

Konsomasyon 20, Bira 55 temiz hava, taze balık

Orta - Lise Bütün ikmal Dersleri

1914 senesindenberi usulü tedris ve muvaffakıyetle tanınmış (ÇEMBERLİTAŞ TRAMVAY DURAĞI) karşısında (Yabancı diller ve Riyaziye Kız Erkek Okulu) her istenilen saatte tek veya 2, 3 kişilik gruplarla hazırlıyor.

Belsamitol

İdrar yolları iltihabı, yeni ve eski BELSOĞUKLUĞU, İdrar zorluğu, Mesane ve Prostat iltihabı, Sistit ve Koli Sistitlere. Böbrek rahatsızlıklarına karşı en mükemmel ilâç BELSAMİTOL,dur. BELSAMİTOL kullananlar yukarıda sayılı hastalıklardan çabuk kurtulurlar. Eczanelerde bulunur. Satış deposu: Sami Aksu Bahçekapı İş Bankası arkasında Rahvancılar sokak No. 5.

BUGÜN AÇILACAK

Büyükada PLÂJ otelinde

Avrupadan diplomalı terzi ve kürkçü SAADET

Yazlık EKSPOZİSYONUNU 6/7/941 Pazar günü saat 20 de Otelimizde teşhir edecektir. Sayın Ada halkının görmesini tavsiye ederiz.

Dresdner Bank'ın 31 Birincikânun 1940 tarihindeki umumî bilânçosu

AKTİF			PASİF		
Kasa mevcudu ve Reichsbank ve ciro ve posta çek hesaplarından alacak	R. M.	116.811.506.20	Alacaklılar	RM.	3.156.024.622,56
Vadesi gelmiş faiz ve temettü kuponları	„	10.646.698.49	Keşide ve kabullerden doğan taahhütler	„	158.272.169.81
Çekler	„	40.020.658.58	Tasarruf mevduatı	„	540.474.930.91
Senetler	„	676.738.606.39	İpotekler	„	514.948.17
Hazine bonoları	„	1.817.839.165.94	Üçüncü şahıslar hesabına krediler	„	1.779.690.80
Bankaya ait esham ve tahvilât	„	360.599.440.08	Sermaye	„	150.000.000.—
Konsortsial iştirakler	„	38.518.467.—	İhtiyatlar:		
Bankalardan matlup «Nostre»	„	14.309.535.28	a) Kanunî RM. 30.000.000.—	„	
Röpor ve Lombardlar	„	1.459,188.77	b) Serbest „ 10.000.000.—	„	40.000.000,—
Emtia üzerine avanslar	„	38.754.669,22	Diğer ihtiyatlar	„	53.912.839.51
Borçlular	„	884.362.272.21	Banka binaları tashihi kıymet akçesi	„	5.000.000.—
İpotekler	„	14.944.513.06	Geçit hesabı	„	3.137.658.83
Üçüncü şahıslar hesabına krediler	„	1.779.690.80	1940 senesi safî kârı	„	9.000.000.—
İştirakler	„	44.481.077.02			
Gayri menkuller	„	54.475.950.02			
Demirbaş	„	1.—			
Geçit hesabı	„	974.852.80			
Sair aktifler	„	1.400.567.73			
	RM.	4.118.116.860.59		RM.	4.118.116.860.59

Kâr ve Zarar hesabı

MASRAFLAR			GELİRLER		
Maaşlar ve ücretler	RM.	55.383.170.28	1939 dan müdevver kâr	RM.	2.700.000.—
İçtimaî yardımlar, hayır işleri ve tekaüdiye	„	5.584.557.17	Faiz ve iskontolar	„	60.614.778.57
Sair masraflar	„	12.848.350.28	Komisyon ve hizmet mukabili ücretler	„	52.451.519.36
Vergi, resim ve harçlar	„	31.989.194.30	Esham ve tahvilât, kambiyo ve ecnebi		
Kanunî ihtiyat	„	3.000.000.—	nukudu kârı	„	4.738.974.70
1939 dan müdevver kârın serbest ihtiyata nakli	„	2.700.000.—			
Kâr	„	9.000.000.—			
	RM.	120.505.272.63		RM.	120.505.272.63

Türk Hava kurumu gen el merkez başkanlığından

1 — Genel merkez ihtiyacı için nümunelerine uygun yaptırılacak 2000 bronz, 1000 gümüş madalya kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 5250, muvakkat teminatı 393 lira 75 kuruştur.

2 — Eksiltme 11 temmuz 941 cuma günü saat 15 de Türk hava kurumu genel merkez binasında yapılacaktır. Şartnamesi merkez ve İstanbul şubesinde parasız verilir. Nümuneler gösterilir.

3 — İsteklilerin kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesika ve teminatlarını havi usulüne göre hazırlanmış mühürlü ve kapalı zarflarını saat 14 de kadar teslim etmeleri. Postada vuku bulacak gecikmelerin dikkate alınmıyacağı ilân olunur. (5105)

İstanbul Vilâyeti Daire Müdürlüğünden :

1 — İdare mecmuasının Haziran 941 ayından başlamak üzere Mayıs 942 gayesine kadar 12 aylık nüshasının şartnamesine göre basımı 16 haziran 941 gününden itibaren 21 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Mecmua en aşağı 3, en fazla 10 forma olacaktır. Lüzumu halinde ek olarak 40 formaya kadar ayrı kitap halinde ilâvesi yapılacaktır. Ek formaların bedelleri de mecmua formaları gibi olacaktır.

3 — Her nüshanın baskı bedeli 3600 dür.

4 — İhale günü 7 temmuz 941 pazartesi günüdür.

5 — Taliplerin % 7,5 hesabile 197 lira teminat akçesile ihaleden evvel mal sandığına yatırması lâzımdır.

6 — Taliplerin ihale günü olan 7 temmuz 941 pazartesi günü saat 15 de vilâyet binasındaki eksiltme ve arttırma komisyonuna ve şartnameyi öğrenmek için de her gün vilâyet daire müdürlüğüne müracaatları. (4808)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Çerkesköy lokomotif deposuna iki sene zarfında vürudü tahmin edilen 11,000 ton maden kömürünün vagondan yere tahliye ve istifile aynı mikdar kömürün yerden makina veya vagona tahmili işi açık eksiltme usulile münakasaya konmuştur.

Beher ton kömürün muhammen tahliye bedeli 20 kuruş ve tahmili 15 kuruştur.

Münakasa 18/7/941 cuma günü saat 11 de Sirkecide 9 İşletme binasında A. B. komisyonu tarafından yapılacaktır .

İsteklilerin aynı gün ve saatte 288.75 lira teminatla ve kanuni vesikalarla beraber komisyona müracaatları lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak komisyondan verilir. (5399)

C. H. P. Kız ve Erkek talebe yurtları Müdürlüğünden :

C. H. P. Kız ve Erkek talebe yurtlarının bir senelik erzak vesaire ihtiyaçları kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur.

1 — 21/7/941 pazartesi günü saat on beşte Üniversite arkasındaki C. H. P. Erkek talebe yurdu binasındaki dairei mahsusada yapılacaktır.

2 — Taliplerin yüzde yedi buçuktan muvakkat teminatlarını adı geçen yurdun muhasebeciliğine yatırmaları şarttır.

3 — Şartnameler her iki yurdun muhasebesinden alınabilir. (5354)

İstanbul Fiat mürakabe komisyonundan:

78 No. lu ilân: Kuru çalı fasulyesinin İstanbul vilâyeti dahilinde toptan âzami satış fiyat 18 ve perakende âzami satış fiyatı ise 21 kuruştur. (5484)

İstanbul Fiat mürakabe komisyonundan:

79 No. lu ilân: Dökme sarı mısırın İstanbul vilâyeti dahilinde toptan âzami satış fiyatı 8.5 kuruştur. »5485»

İstanbul Fiat mürakabe komisyonundan:

80 No. lu ilân :Yerli standart ipekli mallar her mağazada perakende satışlarda âzamî % 25 kârla, standart harici olanlar ise komisyon tarafından ikinci sınıf tanınan mağazalarda % 35, birinci sınıf tanınanlarda % 50 âzamî kârla satılacaktır. «5486»

İstanbul Fiat mürakabe komisyonundan:

81 No. lu ilân: Âzamî odun fiyatları şu şekilde tesbit edilmiştir

Cinsi	Toptan fiyatı	Perakende fiyatı
Kuru Anadolu Rumeli meşesi	330	435
Yaş Rumeli meşesi	300	400
Yaş Anadolu meşesi ve kuru gürgen	275	380
Yaş gürgen	250	350

Toptan satış kayıktan sahildeki depolara kantar üstü teslim suretiledir.

Evlere teslim ve yerine istif, çeki ile depolarda yapılan satışlar perakendedir. Doğrudan doğruya kayıktan alan müstehlike toptan fiyatlarla satış yapılacaktır. Kilo ile odun satan dükkânlarda âzamî fiyat kilo başına 2 kuruştur. «5487»

Topkapı sarayı müzesi müdürlüğünden:

Daktilo	10 - 15 lira asli maaş
İtfaiye memuru	10 » » »
Kapı ve koru muhafızı	10 » » »

Topkapı sarayı müzesinde yukarda yazılı münhal vazifelere memur alınacaktır.

Taliplerin lâakal orta mektep mezunu olması şarttır. İcabında imtihan edileceklerdir. Arzu edenlerin gerekli vesikalarile önümüzdeki çarşamba günü akşamına kadar mezkûr müze baş kâtipliğine müracaat etmeleri. (5488)

Beyoğlu 5 inci Noterliğine

Gazi Mustafa Kemal paşa caddesinin tanzimi için 3710 No. lu belediye istimlâk kanununa tevfikan istimlâke tabi tutulan İstanbulda Unkapanında Kasap Demirhun mahallesinin Fil Yokuşu sokağında kadastronun 1003 üncü adasında 7 parsel eski 96 yeni 13.11.9 kapı No. lu bahçeli evin tamamına 3600 lira istimlâk bedeli takdir edilmiş ve muamelesi tekemmül ettirilmiştir.

Mezkûr yerin 140/240 hisse sahibi bulunan Herakliya ve Yersimaniye mezkûr istimlâk kanununun 11 inci maddesine tevfikan keyfiyetin tebliği için 1479 yevmiye No. su tahtında tevdi edilen ihbarname zirindeki memurunuzun meşruhatından mumaileyhimin ikametgâhının tayin edilmemesi ve bu sebeple keyfiyetin tebliğ edilememiş bulunduğu beyanile ihbarname iade edilmiş olmasına binaen ilân tarihinden itibaren kendilerinin kanuni müddeti zarfında takrire gelmedikleri veya mahkemeye müracaat etmedikleri takdirde haklarında istimlâk kanununun 18 inci maddesi hükümlerinin tatbik olunacağının yine istimlâk kanununun 10 uncu maddesi iktizasınca tebliğ makamına kaim olmak üzere yevmi gazetelerle ilân ettirilmesini ve ilânı muhtevi gazetelerden ikişer nüshasının gönderilmesini rica ederim.

İst. Vali ve B. Reisi
N.
İstimlâk müdürü
Ali Yaver Mazal
Resmi mühür

İşbu ilânname neşir ve ilân edilmek ve ilânı havi üç nüsha gazete dairenize iade edilmek üzere Akşam gazetesi idarehanesine tebliğ olunur.

Beyoğlu Beşinci Noteri
Senih Yaşmut
Resmi mühür
«5462»

Tıp fakültesi dekanlığından

7 Temmuz 941 tarihinden itibaren diş tababeti mektebi profesörlerinden Dr. Ziya Cemâl B. Aksoy tarafından tekâmül kursları verileceğinden arzu edenlerin kayıt olmak üzere diş tababeti mektebine mürcaatları. (5451)